

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 1
Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izjava vseh dan razen ponedeljka.
Narodna zbirna mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vrača.

Anglija nima vojakov

Britanski svetovni imperij bolega za kuriozno boleznijo, ki včasih onemogoča Londonu v odločilnem trenutku, da bi dal poudarka svojim političnim željam in zahtevam. Anglija nima vojakov in ker nima splošne vojaške dolžnosti, ne more izpolniti staleža posadk v posameznih važnih trdnjavah. Nikjer na svetu moška mladež ne čuti tako silnega odpora proti vojaški službi, kakor na Angliškem in sedanjega vojnega ministra Hoare-Belisha spravljajo ta okoliščina v obup, ker so se mu ponesrečili vsi poskusi, zvesti angleške mladence pod zastavo kopne vojske. Ta čudni odpor proti prisilni vojaški službi je postal že tradicija v Veliki Britaniji in je utemeljen v nekdanji »spendit isolation«, na katero je bil vsak pristni Anglež preteklih let silno ponosen. Otoški položaj, zavarovan z najsilnejšim brodom, je v pojmovanju najširših slojev ustvaril vero, da je kopna vojska nepotrebna, ker se noben sovražnik ne more približati britanskemu otočju tako zelo, da bi tam lahko izkrcal svoje čete.

Britanski imperij je sicer v preteklih stoletjih bojeval mnogo kolonialnih borb, toda za osvojitve sveta je preduradni Britanec rabil po veliki večini samo človeški material drugih plemen, sam pa je tem četam dajal le častnike kot voditelje. Tako se je širila angleška prekomorska posest in Velika Britanija bi se še danes gibal v sladki zavesti večne neogroženosti, da ni vojna tehnika dosegla današnje stopnje ter s tem odkrila šibke strani angleškega otoškega položaja. Ze izumitev podmornic je močno omajala angleško vero, razvoj letalstva pa ji je prizadel smrtni sunek. Kljub vsemu je na Angliškem mnogo ljudi, ki nečejo verjeti, da bi se bile prilike toliko izpremenile, da nikakor ni izključena možnost, da se bo moral kdaj v bližnji bodočnosti britanski lev spopasti s sovražnimi četami na posvečenih tleh Anglije, ki od Viljema Osvojevalca dalje niso videla tujih čet. Ponesrečeno prizadevanje Napoleonovo je Angleže še bolj utrdilo v misli, da jim je treba samo obvladati morje, pa jim je zagotovljena večna varnost.

Tako stanje je gotovo veljalo za preteklo stoletje, danes pa je vztrajanje na strategiji preteklega stoletja znak zastalosti in nesposobnosti za prilagoditev novim zahtevam moderne vojne tehnike. Ni verjetno, da Angleži ne bodo prav v kratkem spoznali, da jim konservativizem v tem pogledu ne bo prav nič pomagal; za enkrat so ljudje konservativnega mišljenja v pogledu obrambe še v večini in bo odločujoče kroge stalo dovolj napora, da prevrnejo te zastarele predsodke. Takoj ob koncu vojne so angleški politiki trdnega nazora, da so v Društvu narodov dobili zanesljiv instrument, s katerim se bo dalo vladati svetu. Tudi razorožitvene konference so jih potrjevale v misli, da bodo varni za vekomaj, ako se jim posreči označiti podmornice tujih držav za napadalno orožje, lastne oklopnice pa kot miroljubno obrambo albionskega otočja in njegovih kolonij. Vse pa kaže, da so se v tem pogledu močno uračunali. Razorožitve je ostala pobozna želja, ker je ravno veselele niso zastopale s potrebno iskrenostjo. Zeneva pa je postala brez moči in ugleda, ker so ravno same veselele imele tam odločilno besedo.

Kakor blisk iz jasnega neba je prišel italijanski pohod na Abesinijo in ogrozil glavno žilo angleškega imperija Gibraltar—Suez—Aden—Singapur. Samoumevno je, da so Britanci zahrumeali, ali duce je močno zarobljen z orožjem, vedoč, da Albion ni kos njegovim četam. Svet je zastremel, kako naglo je bila Anglija zagnana v kozji rog, skrivnost pa je prišla šele kasneje na dan. V času krize je britanski svetovni imperij imel le nekoliko večjo kopno vojsko, kakor jo je imela Madžarska. Proti Italiji ni mogla londonska vlada postaviti niti toliko sil, kolikor jih je bilo potrebno za učinkovito obrambo Malte, Gibraltarja, Egipta in Cipra, ako bi italijanske čete napadle te utrjene postojanke. Niti za obrambo, kaj šele za uspešno protiakcijo! V Rimu so bili o stanju dobro poučeni in niso zlezli pod klop, ko se je britanski lev grozeče namrgodil.

Po tem porazu so se angleški državni zbudili iz svoje varne omame in začeli takoj izvajati načrt giganteske oborožitve v zraku in na kopnem. Še pred objavo oborožitvenega načrta so sklenili potrojiti število angleških vojakov. Propaganda, izvedena v zvezi s tem, pa je ostala brez uspeha, dasi je vojni minister zagotovil dobrovoljcem ugodnosti, kakršnih nima vojak v nobeni drugi državi in kakršne so močne pač samo na Angliškem. Novo oboroževanje je zmanjšalo brezposelnost in v vojsko se ne javljajo niti brezposelnici, dasi jim je minister obljubil za 21-letno kadroško službo polno pokojnino. Pri tem manjka Angliji okoli 30.000 mož za primitivno obrambo angleške kopnine, pri nadaljnjem zvišanju oboroževanja pa se ta primanjkljaj poveča vsako le-

MUSSOLINI O SODELOVANJU ITALIJE PRI OBNOVI EVROPE

Potreba priznanja italijanskega imperija in odstranitve boljševiške nevarnosti v Sredozemlju

Palermo, 20. avgusta. br. Mussolini je danes zaključil svoje 11 dnevno potovanje po Siciliji, ki je zaradi velikih vojaških vaj na zapadnem delu otoka zbudilo pozornost vse evropske politične javnosti. Oba dogodka so namreč spravljal v zvezo z najnovejšim zbližanjem Italije in Anglije. Že v Messini je Mussolini odbil vsako imperialistično ost te manifestacije, ko je poudaril, da je prišel na Sicilijo z izključno miroljubnimi nameni.

V Palermu je imel danes na trgu Umberto I. pred stoletnico množico ljudi svoj veliki napovedni politični govor, v katerem se je dotaknil odnošajev Italije do vseh njenih sosedov in naštel pogoje, pod katerimi bi bila Italija pripravljena sodelovati za obnovo evropskega mira.

Mussolinijev govor so prenašale vse italijanske radijske postaje, priključene pa so jim bile tudi nekatere avstrijske, nemške in ameriške postaje. Pozneje so italijanske radijske postaje razširile govor v 18 različnih jezikih.

Sicilija — zemljepisno središče ital. imperija

V prvem delu svojega govora se je Mussolini bavil predvsem z vprašanji, ki se tičejo neposredno Sicilije. Poudaril je, da je Sicilija potrebna predvsem voda in da bo režim storil vse, da se bodo dovzeli vodovodi in osuševalna dela, da bo lahko otok preživel še enkrat toliko ljudi kakor sedaj. Na Siciliji je bilo doslej izvršenega 25%, izvršuje se pravkar drugih 25 izvršiti pa bo treba še ostalih 50 odstotkov dela. Videli ste, kako je pred

vami samimi zrastle moč italijanske vojaške sile na kopnem, morju in v zraku, ki je sedaj nameščena na otoku. Zato bi bil blazen vsak poskus kakšne invazije v vašo deželo. Sedaj čujte moje napoved: Za vašo deželo se pričinja najuspešnejša doba, kakršne še ni doživela v vsej svoji štiristisoletni zgodovini. Ta doba bo zasnovana na zgodovinski dejstvu, ki smo ga po najvišji sreči doživeli po ustanovitvi drugega rimskega imperija. Energije vse države bodo čimdalje bolj usmerjene napram vam, ker predstavljate Sicilija geografsko središče imperija. Ko sem se odločil odrediti velike manevre na Siciliji, so nastali alarmi, so se pojavila razna ekstenzivna tolmačenja, pretirana in neumestna. Vse to je minilo. Sedaj se bodo morali prepričati vsi, da hoče fašistična Italija izvajati politiko konkretnega mira. In po tej direktivi hočem zboljšati italijanske odnose predvsem napram sosednim državam.

Odnosaji do držav v Srednji Evropi

Ni dvoma, da so se odnosaji do Jugoslavije od marca do danes zboljšali. Odnosaji do Avstrije in Madžarske so stalno zasnovani na rimskih protokolih, ki so se zlasti v trenutku vrhunca gospodarske krize pokazali za izdatne.

Menda ni treba posebej reči, da so odnosaji do Švice več kakor prijateljski.

Francija in Italija

Kar se tiče italijanskih teritorialnih mej ostaja le še Francija. Te odnoseja prouč-

jemo sedaj z mirnim duhom in razsodnostjo ter lahko zaključimo, da ni nobene razloga za kakšno dramo. Gotovo je, da bi bili vsekakor boljši, če bi v Franciji nekateri dokaj avtoritativni krogi ne obžalovali ženevskega idola in če se tam ne bi zbirale tudi druge struje. Ki že 15 let z vso doslednostjo, kakršne bi bila vredna pač boljša stvar, dan za dnem čakajo, da se bo zrušil fašistični režim.

Možnost sporazuma z Veliko Britanijo

Ce preidemo od teritorialnih mej k morskim in kolonijskim, se srečamo z Veliko Britanijo. Dejal sem, da se srečamo. Prosim vse, ki hite prevajati moje govore, naj pazijo na razliko med srečanjem in sporom. Če se ozremo na zadnji dve leti naših odnošajev do Anglije, pridemo do zaključka, da je bilo na njihovem dnu le veliko nerazumevanje. Javno mnenje je zaostalo. O Italiji je bilo poučeno le površno, poučeno o enem pitoresnem, mnogobarvnem, kar jaz tako zavračam. Mlade, resolutne in silno močne Italije še niso poznali. S sporazumom iz januarja se je položaj razjasnil. Pozneje so se pripetili neljubi dogodki, h katerim bi se bilo danes zamenjati. Danes je zopet jasno na obzorju. Mislim, da se bo glede na kolonijske meje lahko sedaj dosegla trdnjša in definitivnejša meja med potjo in življenjem (v nekem svojem prejšnjem govoru je Mussolini menil, da je Sredozemlje za Anglijo pot do njenih kolonij, za Italijo pa življenjsko vpraševanje. O. ur.).

Nemška senca nad ČSR

Češkoslovaški listi o brezprimernem nastopu Portugalske — Neugoden odmev v evropski javnosti

Praga, 20. avgusta. d. Diplomatski spor med Portugalsko in Češkoslovaško je zbudil veliko pozornost ne samo v češkoslovaškem tisku, temveč tudi v ostali evropski javnosti. Portugalska vlada je prekinila diplomatske stike s Češkoslovaško, ker ni bil dosežen sporazum o dobavi češkoslovaških strojin, in je odpoklicala svojega poslanika v Pragi, ki je včeraj odpoval na Dunaj. Zaščito portugalskih interesov na Češkoslovaškem je na željo portugalske vlade prevzelo italijansko poslanstvo, dočim je češkoslovaški poslanik v Lizboni ostal po odredbi svoje vlade še nadalje na svojem mestu.

Poročila, ki so bila objavljena v Pragi in Lizboni o tem sporu, si nasprotujejo v bistvenih točkah. Dočim izjavljajo v Pragi, da je spor nastal iz čisto poslovnih razlogov, trdi portugalska vlada, da je Češkoslovaška odrekala izpolnitve pogodbe o dobavi strojin s sklicenjem na dogovor o nevmešavanju v španske zadeve. Portugalska utemeljuje kaže na to, da je ta zadeva samo odsev velikih svetovno-političnih nasprotov, čeprav praški politični krogi ne mislijo brezpogojno na tako ideološko ozadje. Kljub temu so v zapadnih glavnih mestih mnenja, da predstavlja v tem primeru Portugalska avantgardo diplomatske akcije narodno-socialističnega režima proti Češkoslovaški. Ne-prijateljsko zadržanje Portugalske proti Češkoslovaški je sile celo tako daleč, da je portugalska poštna uprava odklonila telefonske razgovore s Češkoslovaško.

»Narodni Politika«

piše, da je bilo zadržanje portugalskih zastopnikov že od vsega početka sumljivo. Portugalski so pogajanja zavlačevali in postavljali vedno nove ovire. Korak portugalske vlade je zbudil po vsem svetu največje začudenje. Češkoslovaška vlada vztraja na načelu strogega nevmešavanja v španske zadeve, o sedanjem portugalskem režimu pa je znano, da je zavzemal že od vsega početka sovražno stališče proti valencijski vladi. Portugalska diktatura je svoje interese v španskih zadevah zvezala z interesi Nemčije in Italije, zaradi česar obstoja sum, da je izvršila svoj korak pod pritiskom drugih sil, ki bi rade predstavile Češkoslovaško svetu kot pristašino valencijske vlade.

»Česke Slovo«

pravi: Trditve portugalske vlade predstavljajo poizkus, da bi se dal čisto poslovnemu sporu političen značaj. Ta poizkus odkla-

to za 20.000 mož Vojni minister bi si lahko pomagal na način, kakor to delata Francija v svojih kolonijah in Španija v Maroku: s tujskimi legijami. Temu pa se upira angleški ponos, češ da bi bil to prvi zgovorni znak bližajočega se propada. Tudi stari Rim je moral propasti, ko mu je za obrambo meja zmanjkalo lastnih sinov in je moral seči po najemnikih. Tako ne preostaja angleški vladi ničesar drugega, nego prepričati javno mnenje o potrebi vseobse brambne dolžnosti, kakor je bila med svetovno vojno začasno uvedena. Ni dvoma, da se bo vladi to tudi posrečilo, kajti Britanec je toliko zaveden, da bo spoznal to neobhodno potrebo, čeprav se obvezni vojaški službi danes upira z vsemi štirimi.

nja Češkoslovaška iz treh razlogov. Za vsako državo je žaljivo, če kdo trdi, da dela pod pritiskom kake tretje sile. Nadalje je Češkoslovaška pri ponovnih prilikah izjavila, da odklanja pristop h kakršnikoli ideološki fronti, vztraja pa na tem, da gre v razmerju s Portugalsko za posloven spor, čegar rešitev z odpoklicem poslanika in prekinjenjem diplomatskih odnošajev je naravnost groteskna in značilna za atmosfero, ki se pojavlja v Evropi. Bilo bi potrebno, da bi Portugalska izjavila, kaj hoče prav za prav doseči s tako resnim korakom, kakor je prekinitev diplomatskih odnošajev. Če skuša Portugalska predstaviti Češkoslovaško kot državo, ki je v službi kake tuje ideologije in ki gre v tem tako daleč, da opusti celo dobro kupčijo, more češkoslovaška vlada s tem večjo upravičenostjo postaviti vprašanje, katero ideološko fronto hočejo ojačiti v Lizboni? Odgovor na to vprašanje bi prav lahko dal tisk v onih državah, ki hočejo novo akcijo proti Češkoslovaški izrabiti za trditve, da je boljševiška dežela. Češkoslovaška se za sedaj noče spuščati v to debato. Portugalski korak se mora smatrati kot malo prijateljsko dejanje, ki se more tolažiti le s splošno nervoznostjo v Evropi. Bilo bi želeli, da bi se ta zadeva prav tako hitro končala, kakor se je pojavila. Če pa bo pomnila pričetek nove kampanje proti našim življenjskim interesom, moremo le reči, da jo bo Češkoslovaška prav tako prenesla, kakor je vse druge, ki so doslej vedno kazale, da je resnica na njeni strani in da je bilo vse, kar se je navajalo proti Češkoslovaški, propagandna izmišljotina.

»Pravo Lidu«

poudarja, da je šlo za dobavo tisoč lahkih strojin tipa »ZB 30«. Dobavni rok se ni mogel držati, čeprav ni bilo uradno nobenega pomisleka proti dobavi. Portugalski je bila ponudena dobava tipa »ZB 26«, torej modela, čegar licenco je kupila nedavno Anglija. O kakšni češkoslovaški ne-

Korak izven okvira diplomatskih običajev

Pariz, 20. avgusta. d. V Parizu niti najmanj ne dvomijo, da je Češkoslovaška postopala popolnoma korektno, ko je izpolnjevala dolžnosti kot članica londonskega odbora za nevmešavanje, kakor tudi, ko je dala prednost onim interesom, ki jih narekuje lastna varnost. Na drugi strani je v Parizu znano, da ovira Portugalska izvajanje kontrole nad nevmešavanjem, kakor tudi, da portugalska uradna zastopstva sodelujejo z glavnim stanom španskih nacionalistov. Zato tudi v tem primeru ni neupravičena bojazen, da morebitne dobave orožja Portugalska ne bi porabila zase, temveč bi jih poslala dalje vojski generala Franco. Postopanje portugalske vlade je značilno v tem pogledu, ker je povsem izven okvira vseh diplomatskih običajev in predstavlja precedenčni primer v zgodovini mednarodnega prava. Trditve portugalskega komuniqueja, ki govori o vplivu tretjih sil in o zlonamerni volji, v Parizu zavračajo ter poudarjajo, da se morejo take obdolžitve le tolažiti z uradno portugalsko frazeologijo. V zvezi s tem opozarjajo tudi na neprikrito škodoželjnost nekaterih nemških narodno-socialističnih listov.

»Petit Journal« glasio polkovnika de la Rocquea, pravi, da se ta zadeva ne sme smatrati za preveč tragično in da se bo kriza razvijala v ugodni smeri.

priljubljenosti za dobavo se torej ne more govoriti. Resnica je, da se Portugalska sedaj oborožuje, njena naglica pri tem pa je sumljiva.

»Prager Tagblatt«

ugotavlja, da predstavlja diplomatski spor med Portugalsko in Češkoslovaško enostransko prekinjenje diplomatskih odnošajev po portugalski vladi. Češkoslovaški ni odpoklicala svojega poslanika v Lizboni, ker ne vidi za to nobenega vzroka. Prekinjenje diplomatskih odnošajev se razume po mednarodnem pravu kot ukinitve diplomatskih zastopstev zaradi česar je direktno občevanje med vladam nemogoče. V takem primeru poverijo običajno prizadete države kako prijateljsko silo za zaščito svojih interesov. To se je tudi zgodilo, ko je portugalska prosila italijansko poslanstvo v Pragi, naj prevzame zaščito njenih interesov. Z odhodom portugalskega poslanika možnost pogajanj med Češkoslovaško in Portugalsko ni popolnoma odpravljena, ker je češkoslovaški poslanik še nadalje ostal na svojem mestu v Lizboni in še ni povsem gotovo, ali mu bo portugalska vlada dostavila potne liste. Odpoklic kakega poslanika ni vsakdanji ukrep in se običajno izvrši le tedaj, če nastanejo resna nesoglasja. Pri nesoglasjih take vrste, kakor so se pojavila med Češkoslovaško in Portugalsko, to doslej še ni bilo običajno. Da bi se dalekočnost tega primera ne pretiravala, je treba upoštevati, da živi svet v sedanjem razburjenem času stalno v nekakšnem patosu, ki se poslužuje pri vsaki priliki najostrejših izrazov, kar ima na eni strani za posledico, da se svet vzdržuje v trajnem vzmemirjenju, na drugi strani pa, da preogost uporabljeni superlativi čim dalje manj učinkujejo. Najnovejši spor je vse-kakor neljubi pojav, kar kaže znova, da je Češkoslovaška, ki skuša ohraniti nevtralnost, vedno nov cilj diplomatskih naskokov; če pa se za tem skriva namen, da bi se omajalo češkoslovaško stališče, bo prav tako malo dosežen, kakor je bil pri sličnih enakihi poskusih. Ti neprijetni spori bodo vsekakor šele takrat ponehali, če se bodo razčistili odnošaji med velesilami na glavnem pozorišču, torej takrat, ko bo uspelo to, kar se pripravlja med Anglijo in Italijo.

Tudi »Journal« meni, da se bo spor hitro rešil.

»Epoque« piše, da se je Portugalska postavila na stran Nemčije, da bi tako preprečila koristno delo odbora za nevmešavanje. Imela je pravico postaviti se odkrito na stran nacionalistov, ni pa imela dovolj razlogov za prekinitev diplomatskih stikov. Lizbona sicer pravi, da se je Praga vdala pritisku Moskve, toda Praga bi lahko mnogo bolj zamerila Portugalski, ker je pod vplivom Nemčije. Pogledati moramo samo na to, kaj piše nemški tisk o tej zadevi, pa takoj lahko opazimo, kako so v Nemčiji navdušeni nad tem postopanjem. Kar Nemčija ne more storiti neposredno, stori po drugih državah.

»Peuple« naglašja, da se človek ne more otresti vtisa, da tudi nad to težko afero plava Hitlerjeva senca. Predsednik portugalske vlade je ponovno pokazal, da je zvest Hitlerjev učenec.

Portugalski korak dejanje nervoznosti

London, 20. avgusta. d. Tu v splošnem menijo, da je prekinjenje poslovnih pogajanj med ČSR in Portugalsko povzeto

Tako je Italija pripravljena za sodelovanje pri ureditvi vseh problemov, ki se tičejo evropske politične življenja, treba pa je računati z gotovimi dejstvi.

Pogoji za sodelovanje

Italija je imperij. Reklo se je, da si želimo priznanja po Društvu narodov, niti najmanj! Mi ne zahtevamo od namestencev ženevskega civilnega urada, da registrirajo rojstva, mislimo pa, da je prišel čas, da se registrira smrtni primer. Že 16 mesecev je tu nek mrtvec, ki okužuje ozračje. Če ga že nečete pokopati zaradi resnosti politike, ga pokopajte vsaj zaradi javne higiene. In ker nečemo biti osuženi kakšne nečisti napram ženevi, mislimo, da bi bilo odveč neštetim razlikovanjem, ki mučijo te organizacije, dodati še razlikovanje med onimi, ki so, in med onimi, ki niso prižgali rimskega imperija.

Os Berlin—Rim

Drugo dejstvo, s katerim je treba računati, je ono, ki se splošno imenuje os Berlin—Rim. Ni mogoče priti v Rim, če se prezeze Berlin, ni mogoče priti v Berlin, če se prezeze Rim. Med obema režimoma obstoja dejanska solidarnost.

Dejal sem že v gajbolj kategorični obliki, da ne bomo trpeli na Sredozemskem morju nikakršnega poljevizma in ničesar podobnega. Odpraviti se morajo pretresljaji, ki so jih povzročili ljudje, ki ne spadajo v Sredozemlje, pretresljaji, ki lahko povzročijo vojno.

Rad bi zaključil svoj govor z miroljubnim pozivom vsem deželam, ki jih namaka to morje, kjer so trije kontinenti združili svojo civilizacijo. Vsi želimo, da bi bil ta poziv sprejet, če pa ne bo, ostanemo popolnoma mirni, ker ima fašistična Italija tako duhovno in materialno moč, da si lahko upa postaviti, ustaviti in pregnati vsako usodo.

Mussolinijev govor je bil čvrsto prekinjen s pritrjevanjem in po zaključku ga je množica sprejela z ovacijami, ki so trajale več minut.

neobičajen poudar za prekinjenje diplomatskih odnošajev. Kar se tiče obdolžitve, da je Češkoslovaška odrekala dobave orožja Portugalski na željo s tretje strani, jo smatrajo za absurdno, ker je znana neodvisnost čel vlade od vseh zaveznikov. Na drugi strani poudarjajo, da izpolnjuje Češkoslovaška z največjo točnostjo obveznosti na podlagi pakta o nevmešavanju v španske zadeve. Londonski odbor za nevmešavanje se z zadevo ne bo bavil, dokler bo ostala v okviru pogajanj med obema prizadetima državama in dokler se Portugalska ali pa ČSR ne bosta obrnili nanj.

Nekateri listi vidijo v sklepu lizbonske vlade dejanje nervoznosti, drugi listi se pa zadovoljujejo z ugotovitvijo, da je znak sedanje atmosfere v mednarodni politiki in čimdalje izrazitejše težnje po razdelitvi Evrope v dva ideološka tabora. Liberalni »News Chronicle« pravi, da je korak portugalske vlade nov dokaz, kako so se pokvarili mednarodni diplomatski običaji. Portugalski ministri predsednik Salazar bo kraj kmalu spoznal, ko bo zbral poročila o odmevih v mednarodnem tisku, da ni pametno ravnati. Razlogi, s katerimi Portugalska utemeljuje svoj sklep, niso videti prav nič prepričevalni. Posebno nepripravevala se vidi trditve, da dela ČSR po nasvetih iz Moskve. Če je Portugalska res prepričana, da je ČSR tako zelo pod vplivom Moskve, zakaj je bila potem pripravljena kupovati češkoslovaške strojine?

Kupčijski posli

Lizbona, 20. avgusta. AA. Upravni odbor osrednje zveze portugalskih trgovskih društev je poslal znanemu ministrstvu poslanico, v kateri na vsej črti odobrava sklep portugalske vlade o prekinitvi diplomatskega razmerja s Češkoslovaško. Poslanica pravi med drugim, da je trgovina med Portugalsko in ČSR zelo aktivna za Češkoslovaško. Tako n. pr. je ČSR glavna dobaviteljica železa za Portugalsko, a celotni portugalski izvoz v ČSR je zadnja leta znašal povprečno komaj 300.000 stotov.

Čsl. vlada upa, da bo afera kmalu likvidirana

Praga, 20. avgusta. o. Danes so se vrnili v Prago predsednik dr. Beneš, m'n. predsednik dr. Hodža in zunanji minister dr. Krofka, ki so bili zadnje dni na oddihu. Vrnili so se predvsem zaradi afera s Portugalsko. Takoj po povratku so imeli daljšo konferenco, na kateri je bilo sprejetih več važnih sklepov. Vladni krogi trdijo, da bo vsa afera naglo likvidirana in sicer enostavno tako, da se bodo Portugalski dobavile naročene strojine.

Pogajanja med ČSR in Portugalsko

Berlin, 20. avgusta. o. Dopoldno so prispele li semkaj člani delegacije iz Lizbone, v kateri so gospodarski pooblaščenici in delegati portugalske vlade. Delegacija bo nadaljevala svojo pot v Prago na poziv češkoslovaške vlade, ki ga je poslala portugalski vladi po italijanskem poslaniku v Lizboni, ski zastopa sedaj tamkaj češkoslovaške interese. Razgovori v Pragi naj bi poravnali spor, ki je nastal med Portugalsko in Češkoslovaško, kar bi se zgodilo na ta način, da bi se od Portugalske naročene strojine ne dobavile v kratkem roku, temveč šele po več mesecih.

Čsl. odpravnik poslov pri predsedniku vlade

Beograd, 20. avgusta. AA. Predsednik vlade dr. Stojadinović je dopoldne sprejel dr. Pelegrina Pixa, odpravnika poslov češkoslovaškega poslanstva.

Japonci v defenzivi

Novi kitajski uspehi pri Šanghaju — Japonci presenečeni zaradi vedno močnejšega odpora kitajske vojske

Šanghaj, 20. avgusta. o. Od snovi se bitka za Šanghaj razvija v vseh odsekih v korist Kitajcev. Posebno v Honkiju je položaj Japoncev izredno težaven. Njihovi tanki in oklopni avtomobili jim v uličnih borbah niso pomagali. Baterije vojnih ladij so morale prenehati s obstreljevanjem tega kraja, ker je nastala nevarnost, da bodo granate pobijale tudi japonsko vojsko. Kitajci so postavili v boj v tem odseku velike oddelke vojske, ki z vso silo pritiskajo na Japonce. In jih silijo k umiku proti reki Huangpu. Inozemske vojske strokovnjaki so mnenja, da bi se Japonci v Honkiju rešili le na ta način, da bi takoj pričeli veliki ofenzivi pri Vusungu, ali pa z močnim ojačenjem svojih čet v honkijskem odseku, toda prav sedaj je japonska ofenziva na odseku Kiangvan—Vusung zastala.

Potopljena japonska transportna ladja

Kitajcem se je sredi tudi posrečilo potopiti veliko japonsko transportno ladjo. Škoda, ki jo je Japoncem povzročila, cenijo na 10 milijonov dolarjev. Ladja se je potopila sredi reke Huangpu, tako da sedaj zelo ovirajo manevre japonskih in inozemskih vojnih ladij. Poleg tega so Kitajci uničili veliko japonsko skladišče premoga in drugega materiala ob obrežju reke Huangpu, med Šanghajem in Vusungom.

Nova japonska ojačenja s Koreje

Davi sta dve japonski križarki pripeljali nova ojačenja s Koreje. Oddelki vojske so bili takoj poslani na fronto pri Nankiju in Jangeju, kjer je Kitajcem ponori uspelo prebiti japonsko fronto in neposredno ogroziti njihove postojanke ob levem obrežju reke Huangpu, kjer napravi veliki ovinek okrog mednarodnih koncesij. Predor je bil dosežen po strašni bitki na nož, ki je trajala dve uri in ki je bila zelo krvava. Kitajci skušajo sedaj izbrati svoje ponovne uspehe. Če se jim bo to posrečilo, bodo Japonci poginani v reko.

Hudo pomanjkanje živil

V Šanghaju vlada v ostalem med prebivalstvom nepojmljiva panika, ki jo razne nezdore in nepravilne vedno bolj povečujejo. V sedanjem času je pričelo primanjkovati voda, razsvetljava in celo tudi živila. Vse železniške zveze s Šanghajem so na razpolago le še vojskovi. Tudi po reki Huangpu ladje ne morejo dovažati živil v Šanghaj, ker bi bile preveč izpostavljene japonskim granatam. Zalogo živil se manjšajo in eploš ne pričakujejo, da bo že v dveh, treh dneh izbruhnila strašna lakota.

Boji pri Pekingju

Peking, 20. avgusta. o. Dodim zbirajo Japonci velike sile za napad proti Nankovskemu prelazu, je prišlo sredi južno od Pekinga do hudih spopadov med japonskimi in kitajskimi četami, ki imajo očito namen vezati del japonske vojske. Za ofenzivo proti Nankovskemu prelazu sta bili določeni dve japonski diviziji. 11 divizija je že pričela prodirati od Dolonora na severno stran prelaza. 12. pa ima nalogo nasločiti prelaz z južne strani.

Vsi protinapadi odbiti

Šanghaj, 20. avgusta. br. Japonci so že dopoldne, ko so bili znatno ojačeni, v odseku pri južnem kolodvoru blizu reke Jang-ke nenadoma prešli v napad. Osvojili so si dve izmed večerj izgubljenih postojank. Obenem so pričeli izvajati večji pritisk tudi v okraju Jangeju, ki v vzhodnem delu mesta, kjer so začeli vse hiše in porušili vse ovire, ki so jim bile na poti. Razvila se je nova bitka na nož, toda Japonci so jo znova izgubili. V Jangeju so se morali v naglem begu umakniti nazaj na svoje postojanke, odkoder so pričeli napadati. Tudi v Čapeju se je razvila dopoldne silna bitka. Kitajci so se borili z neverjetnim elanom od ulice do ulice, od hiše do hiše. Podminirali so več poslopij in jih pogrnili v zrak. Njihov današnji največji uspeh je bil nedvomno uspeh letalski napad na japonske vojne ladje. Neka bomba je zadelo japonsko maticno ladjo za letala, ki se je sredi japonskega vojnega brodovja usidrala na reki Vusung v bližini Šanghaja. Japonske vojne ladje so maticni ladji za letala nemudoma prišle na pomoč, ker je bilo ta-

Santander pred padcem

Čete generala Franca vedno bolj ogrožajo to važno vojaško ooprišče Baskov

Salamanca, 20. avgusta. AA. Včerajšnje nacionalistično poročilo pravi, da so na santanderski fronti nacionalistične čete napredovale in zavzele važne postojanke med Carascalom de San Miguel, San Pedrom de Romeral, Lambrazo, Baragoito in Rasariom. Včeraj popoldne so oddelki legionarjev prekorčili cesto, ki vodi ob prelazu Vega de Deantenedi. Legionarji so odbili nekaj sovražnih bataljонов, ki so s tanki in topovi hoteli zadržati njihovo napredovanje. En bataljon je bil popolnoma uničen. Legionarji so tudi ujeli 100 milicnikov in zaplenili mnogo orožja in drugega vojnega materiala. Sestrelili smo tudi tri sovražna letala.

»Español« poroča, da so na santanderski fronti nacionalisti obkolili 27 republikanskih bataljонов, skupno 18.000 milicnikov. Asturski dinamiterosi so uničili mnogo rudnikov.

Bayonne, 20. avgusta. AA. (Havas). Potniki, ki so prispeli v Bayona, so izjavili, da je padec Santandra vprašanje nekaj dni. Položaj v mestu, ki ga vladne čete trdovratno branijo, je obupen. Oskrba z živili je zelo pomanjkljiva. Prebivalstvo manjka najnujnejših živilijskih potrebščin in hrane. Trudi v okolici mesta se čuti pomanjkanje živila.

Vojno poročilo

valencijske vlade

Valencia, 20. avgusta. Včerajšnje poročilo madridskega vrhovnega poveljstva pravi, da so na aragonski fronti madridske čete prišle do Vildecue in obkolile samo-

stan Santa Cruz. Nacionalisti so se močno upirali pri Punta Carace.

Na santanderski fronti so nacionalisti zavzeli Cruz del Marqez, toda po uspešnem napadu madridskih čet so se morali umakniti s te postojanke. Zapustili so morali tudi višine pri Val de Tonca. Severno od Reinoze so nacionalisti zavzeli Siera de Santa Maria.

Napad nacionalističnih čet na postojanke vladnih oddelkov pri Villanuevi del Pardillo je imel namen, popraviti nacionalistične linije v tem odseku. Čete generala Franca so skušale doseči zvezo med različnimi postojankami, ki jih drže v tej pokrajini. Skoraj dve uri so si prizadevale, da bi razbile republikanski odpor. Napade so vladne čete odbile. (Villanueva del Pardillo je na severovzhodu od Guadalajare, kjer so se zadnje čase vršili hudi boji).

V drugih madridskih odsekih vlada skoro popolno tatišje.

Ameriška vojna ladja zadeta od granate

Šanghaj, 20. avgusta. w. Ameriška admiralna ladja »Augusta«, je zadeta granata protiletalskega topa. En ameriški mornar je bil ubit, 18 pa jih je bilo ranjenih. Izvor granate ni znan.

Mednarodno vojno brodovje se ne umakne

Šanghaj, 20. avgusta. br. Kakor znano, so kitajske in japonske vojske oblasti zahtevale, naj se mednarodno vojno brodovje umakne najmanj 5 milj od Šanghajske luke, ker bi drugače ne mogle jamčiti, da bi ne bilo napadeno. Mednarodne vojske oblasti v Šanghaju so to zahtevo odklonile, angleške oblasti pa so celo sklenile, da bodo odslej enako kakor francoske z orožjem branile svojo naselbino in svoje interese v Šanghaju.

Ruska letala v Šanghaju

Šanghaj, 20. avgusta. b. Po japonskih informacijah je prišlo v Šanghaj več ruskih letal in letalcev.

Japonska vlada proti vsakemu vmešavanju

Tokio, 20. avgusta. AA. Vlada je danes razpravljala o načrtu zakona o podreditvi vsega narodnega gospodarstva vojaškim potrebam. Kakor znano, bo ta zakonski predlog prišel na izredno zasedanje parlamenta meseca septembra. Na seji je minister za vojno mornarico poročal o položaju na Šanghajski fronti. Poudaril je, da so Kitajci izgubili v letalskih bojih zadnjih dni 60 letal. Vojni minister Sugijama je izjavil, da štejejo kitajske čete na fronti pri Nankovskem sedlu okoli 5 divizij in da korakajo nadaljnje tri divizije osrednje kitajske vlade na severno Kitajsko.

Predsednik vlade knez Konoja je izjavil pred sejo vlade, da skuša japonska politika prepričati nankinško vladno o potrebi, da spremeni svojo protijaponsko politiko. Japonska je odločena, da ne dovoli tuje intervencije v kitajsko-japonskih vprašanjih, ker se imajo urediti neposredno med obema državama. Kitajsko-japonsko sodelovanje v načelu ni nemogoče s posredovanjem nankinške vlade pod vodstvom Čangkajske, le sedanje okoliščine ga onemogočajo.

Kitajska se bo obrnila na Društvo narodov

London, 20. avgusta. br. Po informacijah agencije Reuter iz Nankinga nameravajo kitajski odgovorni krogi vendarle pozvati Društvo narodov na pomoč proti Japonci. V Nankingu že pripravljajo noto, ki se opira na določbe 17. člena pakta Društva narodov, nimajo nikakih posebnih političnih namenov, nego žele le splošno politično javnost opozoriti na japonski vpad na kitajsko ozemlje, ki je bil izvršen zgolj iz imperialističnih nagibov.

Prekinitev odnošajev med Rusijo in Mandžurijo

Moskva, 20. avgusta. o. Ruski generalni konzul v Harbinu je izročil mandžurski vladi protestno noto zaradi postopanja proti ruskim konzulom na področju Mandžurije. Ruska vlada je zagrozila, da bo prisiljena odrediti podobne ukrepe tudi proti mandžurskim konzulom v Pogranicni in Blagovješčensku. Na to grožnjo je mandžurska vlada odgovorila s tem, da je odpoklicala svoja konzula iz omenjenih dveh krajev. Konzula sta dobila nalog, da morata takoj likvidirati svoje posle in zapustiti sovjetsko ozemlje. Likvidacija obeh konzulatov se vrši v zelo pospešenem tempu. Na ta način bodo že danes ali jutri prekinjeni vsi tudi poslednji diplomatski stiki med obema državama.

Beležke

Po štiri kovače za demonstracije

Včerajšnji »Slovenec« poroča po »Samopravni« prezanjivno novico, da so demonstracije v Sarajevu dobili za razsajanje in razbijanje po Din 40. — kot plačilo za dobro opravljeno delo. Kdo je izplačeval te originalne dnevnice, o tem »Slovenec« na pove ni natančnejša. Ostro pa so prielubili novici nekateri njegovi mladi prijatelji, veseli, da se prelepaške dnevnice dvigajo.

Nočemo niti diktature niti duhovniške države

O priliki prireditve JRZ v Savskem mestu se je glavni govornik poslanec JRZ dr. Branko Miljuš dotaknil tudi konkordata in mod splošnim odobravanjem zaklical: »Nočemo niti diktature, niti duhovniške države. V današnji borbi si je JRZ postavila geslo: Duhovniki v cerkve! Tudi ta del Miljuševskega govora so zborovalci nagradili s plaskanjem.

Cerkev in film

Katoliška cerkev posevta vedno večjo pozornost v filmu in filmski umetnosti. Tako je postavljen na pariški svetovni razstavi celo poseben paviljon katoliškega filma. Paviljon je postavila mednarodna katoliška filmska centrala, ki oskrbuje katoliški tisk širom sveta s svojimi kritikami vseh filmov. Nad njenim delom bdi sam papež, ki se osebno zelo zanima za film. Zadnja leta izbija celo cela vrsta strokovnih katoliških revij, ki se pečajo samo s filmom. V raznih državah pripravljajo tudi ustanovitve posebnih lig za pobijanje in boj kot slabih filmov. Člani teh lig se slovesno obvezujejo, da ne bodo obiskovali slabih filmov. Kolikor čujemo, pripravljajo ustanovitve take lige tudi v Ljubljani, kjer nekateri duhovniški krogi niso zadovoljni s programi nekaterih kinov. Po francoskem vzoru bodo tudi pri nas najbrže osnovali posebno zvezo kinov,

Odpovedano romanje

Za nedeljo 22. avgusta je organiziral baški episkop dr. Irinej Čirč vseh romanje pravoslavni vernikov na Oplenac in na grob pokojnega patriarha Varnave. Prijavilo se je okoli 1000 romarjev. Sedaj javljajo novosadski listi, da je to romanje odpovedano, ker so nastopile nepričakovane ovire. Obenem pozivajo vse prijavljene vernike, naj dvignejo denar, ki so ga položili za kritje potnih stroškov.

Heil Hitler — v Bački

Kakor doznavamo iz listov, so se o priliki 150-letnice naselitve Nemcev v Vojvodini odigrali prav nelepri prizori. Osebi v Bačkem Jarku je prišlo do spopadov med pristasi »Kulturbunda« in onimi Nemci, ki so za mirno in lojalno sožitje z jugoslovenskim prebivalstvom. Majhna skupina lojalnih Nemcev se je hotela v Bačkem Jarku pridružiti slavostnemu sprejemu, pa je »Kulturbundovci« niso pristopili, češ da nima predpisanih narodnih noš. Lojalna skupina je nato ostro protestirala, toda proti večini ni uspela. Zanimivo je vsekakor, da so »Kulturbundovci« med prepričnimi kričali »Heil Hitler« ter s tem še bolj razjarili lojalno skupino, ki odločno odklanja nauk kljukastega križa. Na slavnost so vsi nemški govorniki silno obžalovali, da so odtrgani od »Heimatlanda in Mutterlanda« in nikomur ni prišlo na misel, da naseljenec pred 150 leti nihče ni trgal od domovine, niti jih danes nihče ne ovira, da se ne bi vrnili potomeci, odkoder so prišli pradedje. Slavnosti se je udeležilo tudi posebno nemško odposlanstvo iz Fosaarja, ki je na velike veselje »Kulturbundovcev« pozdravljalo s hitlerjevskim pozdravom.

Napad na voditelja ameriških Hrvatov

»Hrvatski dnevnik« ostro odgovarja na napade »Jugoslovenskega Lloydja« proti voditelju delegacije ameriških Hrvatov, ki so se te dni vrnili v novo domovino. Butković je s svojimi prijatelji doživel manifestantem sprejem v Zagrebu in v vseh hrvatskih krajih, katere je prepotoval na svoji predavateljski turneji. Bil je tudi deležen posebne pozornosti samega predsednika dr. Mačka in bil imenovan za častnega Zmaja liškega. V svojem članku o njem pravi »Jugoslovenski Lloyd« med drugim: »Pri odhodnici ameriških Hrvatov v nedeljo zvečer je prišlo do incidentov, ki jih je izzval s svojim govorom voditelj ameriških Hrvatov Ivan Butković. Naše ameriške novine z ogorčenjem, začudenjem in ironijo pišejo, kako je bil ta gospod sprejet v Zagrebu in drugih hrvatskih mestih. Saj je bil v ozkih zvezah z ameriškim komunističnim voditeljem Lojenom. Ivan Butković je v Ameriki tudi desna roka pri vseh akcijah, katere organizira dr. Pavelčević družba. Tako je podpiral tudi razne domobranice in ustaše.«

»Hrvatski dnevnik« ugotavlja na vse te napade, da se strinja napaden Butković z oficelnim vodstvom hrvatskega narodnega pokreta in da tega ni nikoli tajil. Nam kot objektivnim kronistom se zdi skoraj nemogoče, da bi dobil g. Butković dovoljenje za vstop v našo državo, če bi bil res podpornik dr. Pavelčevićev akcij in raznih njegovih organizacij. Še manj bi mu dopuščale državne oblasti, da nemoteno predava po Hrvatski in krajih, kjer prebivajo Hrvati. Najbrže mora biti po sredi kaka pomota v osebi. To tem bolj, ker dr. Maček ne mara ničesar čuti niti o kakih »domobranjih« in »ustasih«, še manj pa o kakem sodelovanju s komunisti.

Hrvatski romarji v Monte Carlu

»Hrvatska Straza« objavlja v svoji zadnji številki lep popis hrvatskega romanja v Lurd. »Romarsko razpoloženje je zelo dobro« pravi poročilo, »in vsi smo veseli. Pri prehodu italijansko-francoske meje smo imeli dovolj časa, da si ogledamo tukajšnje znamenitosti. Veliko število romarjev je oddlo gledat glasovito igralnico v Monte Carlu. Odpeljali smo se tja z avtobusi. Tam je po zunanosti zelo lepo, toda vse je brez duha, odnosno prežeto z duhom peklenskega zmaja, ki edini je bil sposoben napraviti kaj takega. Da, to je obnova starih poganskih svetišč

Karel Pišta ima besedo

»Slovenec« naj nam pojasni, zakaj je proglasil metropolit Dostieja za Karla Pišto! Približi smo v »Jutro«, da je katoliški »Slovenec« na nedostojen način predstavil slovenski javnosti osebo in delo mitropolita Dostieja. Postavil ga je na pranger kot nekakšnega slovaškega privandranca Karla Pišto. Da se ne bo spet izjavil, naj citiramo, kako je »Slovenec« zapisal v nedeljo 15. t. m.: »Mitropolit Dostieja je po rodu Slovák in katolik ter se je pisal Karel Pišta in je odpadel od katoliške vere ter začel na Češkoslovaškem najhujšo propagando zoper katolicizem, kateremu vkljub je ustanovil češkoslovaško pravoslavno cerkev. Ko je bil za te svoje zasluge poklican v Jugoslavijo kot posvečen pravoslavni škof, je v naši domovini sami začel akcijo proti katoliški cerkvi in veri in propagando za popravosavljanje katolicizem ter je po nesreči sedaj postal namestnik pokojnega patriarha Varnave... Vsklad naj pomisli, kakšne posledice bi nastale, če bi mitropolit Dostieja, bivši katoliški Slovák Karel Pišta, zmagal...«

Objavili smo nato avtentično pojasnila, v katerih smo dokazali, da so vse gornje navedbe »Slovenca« navadna laž in kleveta. Mitropolit Dostieja ni slovaškega rodu, temveč je sin čistokrvnega Srba Janičija Vasića iz Šumadije, kateremu se je rodil v Beogradu. »Slovenec« je nas nagajal k cerkvenim matrikam, da se preverimo o slovaškem poreklu Karla Pište. Ko pa smo mi njega nagajali po isti poti, se je seveda zmašel v mučni zadregi. Ko smo dokazali, da je navedba o priseljensku Karlu Pišti iz trte izvita, je slovenska javnost svedela lahko sklepala, koliko je potem vredno vse ostalo »Slovenčev« pisanje in rotenje na takšni umazani podlagi. Ne zavoljo metropolita Dostieja, temveč zavoljo dostojnosti slovaškega tiska smo povedali resnico. Bila je potrebna tem bolj, ker je »Slovenec« ravno v nedeljski nakladi, s katero se tako rad ponaša, nagromadil klevete, katerih del smo zgoraj citirali. (Zapoved: »Posvečuj praznik!« ne velja za nedeljsko pisanje »Slovenca«!)

Ko smo torej »Slovenec« glasilo ujele na laži, se izvija čisto po svoji stari praksi. Ne da bi nam povedal, zakaj je objevil pravoslavno cerkveno dostojanstvenika, ne da bi se opravičil, kakor bi se to spodobilo po navadnih človeških pojnih dostojnih ljudi in še bolj po naukih krščanske vere, — ne, »Slovenec« je daleč od vsega tega, — rajši se takole izvija: »Glavno glasilo JNS »Jutro« je bilo v zadregi, kaj bi odgovorilo na naše vprašanje, čemu se je toliko zavzelo za gotovo pravoslavne hierarhe, dočim se še nikoli ni zavzelo za nobenega katoliškega škofa in nadškofa, ampak je še vsakega napadalo in oklevetalo ter še na nobenem ni našlo kaj dobrega in vrednega!«

»Slovenec« je zelo ostrel, da ga zapuška spomin. Ne bomo se hvalili, kako smo pisali o škofih preganjanih za mejo in o naši duhovščini, ki je bila preganjana, klevetana in opljuvana tam, kjer bi bil lahko migljaj iz Vatikana preprečil mnogo grdobij. Nikdar nikoli ni »Jutro« nobenega katoliškega škofa ali nadškofa proglasilo za privandranca Karla Pišto ali kaj sličnega. Res pa je, da presoja delo vsakega našega človeka, izpostavljenega v javnosti, po njegovi zaslugi. »Jutro« vrača milo za drago, vselej po zaslugi, ne pa preko mej dostojnosti. Nikdar »Jutro« ni samo pričelo izpadati proti cerkvenim dostojanstvenikom, marveč je za to prav gotovo imelo dovolj močan povod. Tako je ravno došel in tega se bo držalo tudi v bodoče, pa če je to »Slovenec« in njegovim gospodarjem prav ali ne!

Da zaključimo: »Slovenec« naj se kar nič ne izmotava, da smo mi začeli v zadrego zaradi gospodov škofov in nadškofov, marveč naj se rajši sam izmota iz zagate in naj pojasni: od kod, iz kakšnih mračnih virov je dobil izmišljene in tendencne podatke o poreklu slovaškega odpadnika in privandranca Karla Pište. Mi sicer prav dobro vemo zanje, toda krivo počeño slovaško katoliško javnost, pred katero se je v nedeljo tako na široko razpisal, bo ta reč zelo, zelo zanimala. Karel Pišta ima besedo!

Slovenski atleti zapustili Zagreb

V znak protesta proti skrajno pomanjkljivi organizaciji so atleti Primorja in ostalih odstopili s tekmovanja za državno prvenstvo

Zagreb, 20. avgusta.

S precejšnjo napetostjo pričakovano lahkoatletsko prvenstvo države za posameznike v lahki atletiki, ki se je začelo danes popoldne ob 16. na srednješkolskem igrišču v Klaičevi ulici, se je zaradi nemogočih razmer v tej sportni panogi spremenilo v manjvredno prireditve brez udeležbe skoraj vseh slovenskih lahkoatletov. Ljubljansko Primorje, ki je razen Concordije najmočnejši lahkoatletski klub v državi, je s svojimi atleti korporativno zapustilo igrišče in ne bo sodelovalo na teh tekmah.

Zakaj so odšli?

Voditelji ljubljanskega Primorja utemeljujejo ta skodus najprej s tem, da JLAS ni pravočasno obvestil klubov, da je tekmovalni spored deloma spremenil, in sicer zaradi preostalih prijav v nekaterih disciplinah, kar pa so Primorjaki zvedeli šele tedaj, ko so bili že v Zagrebu in niso imeli za nekatere discipline še vseh atletov s seboj. V nadaljnjem je odstop Primorja tudi protest proti temu, da je savez sploh dovolil tako veliko število prijav in ni določil že vnaprej omejitve kvalitete udeležencev za to tekmovanje, kakor se je to do lani izvajalo vsako leto. Savezni tehnični referent priznava to formalno pogrsko, pristavlja pa ob tem, da druga leta za te omejitve ni bilo nobenega razumevanja med klubi, Primorje pa je imelo razen tega priliko ugovarjati razpisu za to tekmovanje, ki je bil razpisan že pred mesecem dni.

Atleti ASK Primorja so odpotovali domov, z njimi pa so se solidarizirali tudi atleti vseh ostalih slovenskih klubov razen mariborskega Železničarja, ki je v opoziciji proti sedanjim upravi JLAS in tudi proti Zvezi slovenskih lahkoatletskih klubov.

Tehnični rezultati

današnjega, potemtakem zelo okrnjenega spreda, so bili naslednji:

400 m zapreke: 1. Karner (Marathon) 1:00.6, 2. Knežević (isti) 1:00.6, 3. Schwarz (isti) 1:03, 4. Klein (Makabi).

5000 m: 1. Starman Lado (Concordia) 17:04.2, 2. Podpečan (Železničar, Mb.) 17:15, 3. Blašković (Hajduk) 18:05.

Balkanska stafeta: 1. Concordia (Srnkar, Braun, Hegoli, Hanžeković) 3:31.6, 2. Hašk 3:34.2, 3. Marathon 3:43.2, 4. Makabi.

Desetboj: Po prvem dnevu vodi Jurković (C) s 2645 točkami pred Marčičem (C) z 2540, Vlahovičem (Hajduk) z 2471 in Bergmanom (C) s 2397 točkami.

Po posameznih disciplinah so bili najboljši z naslednjimi rezultati:

Na 100 m: Jurković 12.2, v skoku v daljino: Bergman 6.18 m, v metu krogla Jurković 11.76, v skoku v višino Marčič in Jurković s po 1.65 m ter na 400 m Vlahović s 57.1.

V konkurenčni moštev za prvenstvo Jugoslavije je stanje točk po prvem dnevu naslednje:

onih bogov, ki so bili simbol neke sreče, udnja, ušivanja in požretnosti, kar pa je vse minljivo in tem dobrotam sledi obup in nesrečna smrt. Pogledat pa so le šli ta svetliča, prežeta s duhom peklenskega zmaja, Morda bo kdo na povratku zopet skočil v Monte Carlo, da poskuša minljivo in opotoče srečo.

Ondulirani fantje

Sarajevski »Jugoslovenski list«, ki podpira politiko dr. Mačka, objavlja dopis iz Hercegovine, v katerem ugotavlja, da so se razpasle v tej pokrajini razvade, ki ne priča ravno, da je pasivna in narod tako beden, kakor se vedno piše in govori. Med temi razvadami je onduliranje las, Ondulirajo se ne samo ženske, ampak tudi moški. Glavni kader teh lepotev tvorijo seljski mladeniči, ki sede po cele ure pri brivcih, da jih opremijo s trajno ondulacijo. Po hercegovinskih vaseh je namreč na pohodu moda onduliranih fantov, ki štrvujejo za njo radi čas in težko prisluzene in od ust prigrizane kovače.

1. Concordia 27, 2. Primorje 25 (to so točke za I. II. in V. mesto v maratonskem teku, ki je bil ob priliki troboja v Ljubljani, Maraton 11, Hašk in Litija po 6, Železničar, Maribor 3, Maraton Maribor 2 in Hajduk Split 1.

Tekmovanje se nadaljuje jutri ob 16.

Marsikateri znaki so že v naprej kazali, da se bo letošnje lahkoatletsko državno prvenstvo končalo s polomom. JLAS je tej prireditvi posvečal bore malo prave pažnje, razen tega pa je — kar je najhujše — spored in prijave ter sploh tehnično stran prikril kar se da Zagrebu v dobro, tako da bi bilo skoraj čudno, če bi slovenski zastopniki te panoge, ki bodo morali slej ali prej priti do učinkovite besede v vrhovni lahkoatletski inštanca, ne pokazali svojega nerazpoloženja s skrajnim sredstvom. Druga stran tega koraka pa je strogo sportnega značaja in s te strani je treba odhod pretežnega dela slovenskih lahkoatletov s te najvažnejše vsakoletne prireditve vzeti z obžalovanjem na znanje.

Nov pomočnik bana vrbaske banovine

Banj Luka, 20. avgusta. o. Na predlog notranjega ministra je bil imenovan za pomočnika bana vrbaske banovine Peter Cvetković, doslej načelnik upravnega oddelka notranjega ministrstva in aktivni pristaz JRZ.

Iz državne službe

Beograd, 20. avgusta. p. V 5. položajno skupino so napredovali učitelji: Viktor Grčar v Mariboru, Josip Ambrožič v Ljubljani, Fran Gradnik v Bičini vasi, Valerija Jeračeva v Ljubljani, Marija Jankovičeva v Mariboru, Ivan Lelica v Ljubljani, Fran Murar v Zidanem mostu, Karel Mavrič v Gorini Radgoni, Miloš Roš v Hrastniku, Antonija Raunicher v Mariboru, Anton Seebacher v Kranju, Marija Sadarjeva v Ljubljani, Anton Strigel v Črešnjevcu pri Mariboru in Kolman Vukan v Bodoncih. — Upokojena sta bila oficijal Martin Stular in nadzornik premika Fran Ruetja, oba v 8. položajni skupini pri železniški direkciji v Ljubljani. Na lastno prošnjo je bil premeščen inž. Janez Sluga, pristav v 8. položajni skupini iz progovozdravne sekcije na Zidanem mostu k 13. sekciji v Sremski Mitrovici, po službeni potrebi pa Anton Mezej iz Požarevca v Krusovcu in Milan Pečenko, prometnik v 8. položajni skupini iz Rogatica v Jajce. — »Službene Novine« so objavile popravek svoječasne objave o premeščitvi inž. Dušana Gjokića iz Sabea v Ljubovijo, ne pa v Ljubljano, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Napredovala sta gozdarska svetnika 6. skupine inž. Josip Zupan pri ravnatelstvu za gozdove na Sušaku in Franjo Munič pri gozdarskem ravnatelstvu v Ljubljani, došle v 7. skupini.

Potres v veliki daljavi

Beograd, 20. avgusta. AA. Potresomerski zavod na Tasmajdanu poroča: Danes ob 13. uri 15 minut in 6 sekund so zaznali aparat potresomerskega zavoda na Tasmajdanu začetek katastrofalnega potresa v daljavi 9.510 km. Največji sunki so bili ob 13. uri 18 minut in 45 sekund. Znašali so 110 mikronov, v valovno periodo 16 sekund. Potres se je končal ob 15. uri.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Zračni pritisk je dokaj izenačen na vseh evropski celini in ni pomembnejših zračnih tokov. Prevladuje jasno vreme, le v zahodni Evropi je ponekod oblačno. Toplota narašča po vsej Evropi. V Jugoslaviji je jasno, le v Gorskem Kotaru prevladuje oblačno vreme in dež. Toplota brez posebne spremembe.

Zemunska vremenska napoved: Lepo vreme, pretežno jasno, megla v dolinah in kotlinah. Toplota bo poskočila.

Zagrebška: Vedrejšje in toplejše.

Domžalska: Po večini oblačno, od časa do časa dež, živahni severozapadni vetrovi, hladneje.

Naši kraji in ljudje

Bled pred koncem sezone

Zaradi neurejenih plačilnih razmer s klirinškimi državami, nizkih tečajev lire in češkoslovaške krone in slabega vremena najslabša sezona po vojni

Bled, 20. avgusta. Sezona na Bledu se nagiba h koncu. Višek navadno doseže na veliki smaren, toda letos je bil sprico silnega dežja in izrednega mraza višek dosežen že prej. V teh dneh je Bled že nenavadno slabo zaseden, morda nič bolje kakor v drugih letih na mali smaren.

Medtem ko je bil druga leta v tem času med Parkhotelom in hotelom Toplice

promet kakor v svetovnih kopališčih, je pogled v teh dneh na ta prometni okoliš skoraj porazen. V pogledu števila letoviščarjev ima največji upadek Park-hotel, ki je imel letos v najugodnejših dneh morda več streljanskega osebja kakor gostov. Medtem ko je bila velika jedilnica v prtiliču Kazine sitno slabo zasledena, je človek v istem času dobil v restavraciji na nasprotni strani ceste, kjer navadno obedijuje šoferji in drugo osebje komaj prostor.

Bled letos najbolj pogrša goste iz Nem-

čije, Avstrije in Češkoslovaške, ki so ali ostali doma, ali pa zaradi neurejenega klirinškega prometa in nizkega tečaja lire ali letovet v italijanska planinska in obmorska letovišča. Izostanek gostov iz teh držav bo silno porazno vplival na gospodarsko bilanco Bleda, ki je popolnoma navezan na dohodke iz tujkega prometa.

Bled je v zadnjih petih letih investiral težke milijone za povečanje hotelov, pensionov, zabavišč, kopališč in drugih naprav za udobnost optimizem sta spravila pred le za Bled pretežke. Prevelike investicije in preveliki optimizem sta spravila pred letom enega izmed najboljših blejskih gospodarjev in preoblikovalcev letovišča na nič. Kdo va, kdo pride zdaj na vrsto? Večina in vestij pa je bila izvršena z bančnim denarjem. Ker je treba za velike dolgove odplačevati tudi visoke obresti, je naravno, da Bled, če hoče živeti, ne more znižati cen v taki meri, da bi bile v skladu z znano vrednostjo lire.

Bivanje na Bledu je za goste s povprečno valuto postalo predrago. Bogatini, ki take cene lahko prenesejo, so postali na Bledu čedalje redkejši gostje. Geslo »Svoji k svojim« spada med Slovani tudi že v preteklost. Vsakdo stremi za tem, da si za svoj, včasih težko prislužen denar privoščim čim daljši in prijetnejši počitnice.

Beseda o draginji pa ne velja v splošnem. V tem oziru se marsikateremu Blejcu dela krivica. Tudi na Bledu lahko dobe državni in privatni nameščenec, trgovec in obrtnik v vili v lepem in mirnem tistijsu izvrstno penzion za 40 do 50 din na dan. Toda pri srednjih slojih prevladujejo predsodki zaradi oblik in veseljačenja. Oni dajo več na mir in odpočitek, a mislijo, da tega ni na Bledu toliko kakor drugod.

Zaradi slabe sezone preživljajo številni šoferji, kočijaži in čolnarji že zdaj slabo čase. Marsikdo čaka ves dan, ne da bi dobil kak dinar. Nešteto pridnih rok je brez dela. Sezona je že tako prekratka. Z zaslužkom teh nekaj tednov se ne da 10 mesecev na leto živeti.

Sezona se bliža koncu. Gostje polagoma odhajajo. Proti kolodvoru se pomikajo polni avtomobili, nazaj se vračajo prazni. To so poslednji utripi velike sezone. Na mali smaren bodo Blejci skoraj sami. Tada j bodo sestavljali sezonsko bilanco ter primerjali dohodke z izdatki. Marsikje se bo pokazala velika ničla. Bled je jeseni najlepši, toda samo od lepote se ne da živeti.

Učitelji na tečaju v gosposki Crikvenici

Poleg ročnega dela in umetne obrti prijetna zabava

Crikvenica, sredi avgusta.

Profesor učiteljskega g. Marjan Markovac iz Zagreba že 12 let organizira in izmenoma v raznih krajih savske banovine za naše učiteljske počitniške tečaje za ročno delo in umetno obrt. V juliju je bil letos prvi tak tečaj v Zagrebu, a drugi, prvotno na Rabu določen tečaj, je bil v zadnjem hipu iz tehničnih razlogov prestavljen v Crikvenico. So taki tečaji dvojnega pomena. V prvi vrsti pripomorejo k izpopolnitvi rokotornega dela, ki služi za ponazorovanje, utrjevanje in poživljanje vsega pouka na naših ljudskih in meščanskih šolah, obenem pa pospešujejo tesnejše stike med tovariši vse države, katerih medsebojno podrobno spoznavanje krajev in običajev ter jezika utrjuje misel narodnega edinstva in slovanske vzajemnosti. Med tečajniki so namreč tudi naši severni bratje Čehi, eden prav z znane šole iz Zlína. Imamo pa tudi tovariše, ki je prišel na tečaj iz Rumunije ter je tako, kakor je nekdo hudomušno dejal, v resnici zastopana na tečaju učiteljska Mala antanta.

Tečaj se vrši v tukajšnji šoli. Prišel se je 30. julija in bo trajal do 21. avgusta. K otvoritvi je prišel tukajšnji šolski nad-

zornik g. Žagar, ki je pozdravil učiteljsko v imenu sreskega načelstva in občine. Z delom (vse praktično) pričnemo ob 7. zjutraj. Smo včasih mnenja, da je prazgodaj, saj je treba že ob 6. pokonci. A naš vodja ne odneha. Je že od 5. dalje budno na straži. Spored dela je pester, smisla in veselja zanj je dovolj. Tri urice (vsak dan od 7. do 10.) minejo kakor bi pihali. Ostali čas je namenjen kopanju, izletom in zabavi, stanovanjem je v šoli skupno, posebej za moške in ženske, kako pa! Sicer gorje doma oženjenim. Komur pa ta skupnost, ki je včasih prav burna, ne prija, kdor je bolj siten, ali nervozen, si je s pomočjo vodstva lahko našel udoben, čisto privatno sobico za izjemno ceno dnevnih 10 Din. Misli bi si človek, da je kaj takega tu nemogoče. Ali je! Splošno je znano, da je v Crikvenici, ki je eno najmodernejših letovišč na Jadranu, življenje zelo drago, a se da shajati tudi poceni, zelo udobno. Naši stroški znašajo dnevno s prav izdatno in v splošnem dobro hrano in stanovanjem ter kopalniško takso (8 Din) 30 dinarjev, vračunajo privatno stanovanje pa 40 Din, seveda brez drugih pritlikin. Res, da ne živimo s tem razkošno kakor »gornji desetisočic

Bojna polja v Dušanovem Skoplju

Pismo o turnirju za šahovsko prvenstvo v Jugoslaviji

Skoplje, 17. avgusta. Južna Srbija letos svečano praznuje petindvajseto obletnico osvobodjenja izpod petstoletnega turškega jarma. Pri tem se posebno odlikuje njena prestolnica, Dušanovo Skoplje, ki skuša z raznimi spominskimi prireditvami izraziti veselje in pomembnost onega velikega zgodovinskega dogodka.

Južni del Srbije se kulturno prav za prav šele prebujal, pri čemer kaže največji napredek ravno Skoplje, ki se je po svetovni vojni najmanj podvojilo. Novi del na desnem bregu Vardarja ima že zelo evropski izraz, ki mu ga dajejo številne vile nenavadnega sloga in v središču nekaj lepih palač.

Seveda v civiliziranem oziru se marsikaj pogrša, vendar že pričnajo izvajati po načrtu svojo komunalno politiko. Izpod nekega severnega obronka Sar-planine so napeljali v dolžini 15 km od mesta vodovod, ki ga bodo pričeli skupno z obratnimi kanali skoraj širiti po vsem mestu. Zdad črpačo vodo iz vodnjaka in je skoraj povsod pitna, dočim kanalizacije v našem smislu sploh še ne pozna. Pač pa se poslužujejo večinoma električne razsvetljave. Nato bo šele prišla na vrsto uravnavna cest, ki so radi mehkih tal večinoma slabe in le malo tlakovane. Zelenja ni ravno malo, vendar imajo samo en

velik, a zelo lep in naraven park topolo-

lov in akacij. V splošnem je Skoplje izredno zanimivo mesto različnih ras, kultur in ver. Prav veliko je priseljenecv iz raznih krajev naše države; tudi Slovenci so številni. Prebivalstvo je zelo družabno in gostoljubno in se zelo malo predaja političnim strastem; tudi kriminalnost je majhna. Na red in snago zelo pazijo in na cesti znajo bolj kakor Ljubljancem ločiti desno stran od leve. Promet se vrši skoraj izključno s konji in z voli, služijo pa jim še bivoli in osli. Letala so razmeroma pogostejša kakor avtomobili. Preseneti nas veliko število vojaštva.

Skoplje leži v veliki globeli, ki jo obdaja skoraj od vseh strani nižje, malo gozdno, gorovje. Podnebje ima precej ostro, vendar mnogo bolj zdravo, odkar so osušili obširno močvirje, čeprav slučajni malarije še vedno niso redki. Seveda so ji zlasti tuji izpostavljeni.

Zdaj poleti solnce silno in stalno pripeka, tako da se glavno življenje vrši le rano zjutraj in zvečer, ko pridele na ulice vse, kar leze in gre. Tedaj se šele prava spozna, kako so nočne in običaji že zelo zapadnoevropski. Francoska kultura ima večji vpliv, razen v strokovnih izrazih, ki so pristno beograjski to že zelo spache-

nam v »Therapiji«, »Esplanadu«, »Park hotelu«, »Miramaru«, »Corcu« in drugod, toda živimo dokaj dobro in prijetno in morje je enako za vse.

Medsebojno se tečajniki prav dobro spoznavajo. Srbi, Hrvati in Slovenci ne gojimo med seboj plemenske mržnje, temveč je nasprotno med nami pravo tovarštvo, ki se pri nekaterih razumljivo razvija v ljubezensko nagnenje in to prav v smeri plemenske razlike. Tako n. pr. Slovenec rad vidi brhke Srbinke, Srb koketira s Slovenkami, Hrvat se sporazumeva s Čehinjo, Čeh pa se ogreva za vse. Kar pa se tiče naših vrlih tovarišic, smo obljubili, da bomo močnejši, zatorej pika.

Zivljenje je razgibano. V mestu z nekaj nad 3000 prebivalci, katerega zgodovina sega vsaj 40 let nazaj, je vsaj tako živahno čez dan, kakor v Celju. Zvečer seveda brez primere. Takšajv stoji ob vodi več kakor v Ljubljani na Aleksandrovi. Parobrodi in avtomobili prihajajo in odhajajo dnevno v razne smeri. Gradijo se nove ceste, mnogo se popravlja (kar zdaj ob obali moti in bi bilo prav da bi se to delo izvršilo preteklo pomlad ali jesen.) Izmed novih zgradb, ki po svojem slogu vidno izstopata, velja omeniti še nedograjeno cerkev sv. Antona vrh Crikvenice ter impozantni tudi še nedograjeni sokolski dom ob obali (proračun zanj je 2.000.000 din). Jadranskega plovstva, avtobusno podjetje in občinski turistični odbor skrbijo za vsakodnevne izlete, ki niso predragi. Tako stane vožnja v Opatijo sem in tja 50 Din, v Postojno 130 Din, v Benetke 350 Din, na Rab 40 Din. Udeležili smo se celodnevne izlete okrog otoka Krka z udobnim parnikom »Topolac«. Izlet je priredila JC liga. Bil je to eden naših najlepših dni. Za 12 ur prekrasne vožnje po morju smo plačali izjemno ceno 30 Din za osebo. Ogledali smo si Baško, Krk, Malinsko, Omišalj, Bakar. Povsod smo bili po celo uro.

Lepe, užitka polne so nočne vožnje v Neznano. Ura je 21. V pristanišču, kjer je živo kakor v mravljišču je zasidran bajno razsvetljeni parnik »Plavc«. V nebo švigajo

rakete. Godba zaigra. Parnik odplove. Vse poje, pleše in je razigrano. In potem sredi morja nenkrat ugasnejo luči. Razigrana množica ploska. Parčki se stenejo lesneje. Ob polnoči smo spet doma, za lepo doživetje bogatejši. Tudi to za 10 Din.

Zabave je tu sploh več kot dovolj. Za spanje je malo tesa. V vseh večjih hotelih so večerni koncerti. Pleše se v krasno razsvetljenih vrtnih plesiščih. Ob sobotah in nedeljah so gala-večeri. Zlasti je vredno, da človek pogleda ob takih prilikah v »Therapijo« (Najnovjša moda — toalete — ples — elita. Svet zase). Ali res samo pogleda, kar tudi čisto so tam zasoljene. Turistični odbor skrbi še za raznovrstne prireditve predvide. Pred dnevi se je to na turneji ustavilo in koncertiralo se-ljasko društvo »Turopoljac« iz Velike gorice. Prišli so Bolgari in priredili koncert. V nedeljo so bile tik ob obali plavalne tekme in vaterpolo. Prirejajo se otroški večeri in vse mogoče. Toda kljub vsemu je tudi v tem svetovnoznanim kopališču (sem prihajajo Angleži, Francozi, Čehi, Maščari, Nemci itd., na plaži sliši govoriti jezike vseh vrst) letos število gostov v primeri z lanskim letom padlo za polovico. Lani 3000 letos okrog 1500. Na nedavnem turističnem zborovanju je bilo ugotovljeno žalostno dejstvo, da je letos tujski promet znatno manjši, v prvi vrsti zaradi devalvacije italijanske lire. Italija nam uspešno konkurira, razen tega nam je pa mnogo gostov odtgnila pariška razstava.

Zvečer je na neskončni promenadi in v parku živahno in pestro kakor čez dan na plaži. Tu zamre življenje šele okrog polnoči, ko preneha doneti glasba z vrhov hotelov in kavarn. Nočno življenje pa s tem še ni končano. Komur se ni do spanja ter ima čas in denar poišče »Vinodol«, kjer prepeva damska kapela v slikovitih nošah »sevdalink«, ali pa gre v sloviti »Šangaj«, kjer v prijetni družbi lahko uživa še naprej do belga dne. Toda to ni za vsak dan za nas. Naši skromni žepi nam tega ne dovoljujejo. In treka je spet ob 6. vstati! Zadovoljujemo se zato, da nas petje iz »Šangaja« uspa do daleč. Ko zapiramo oko in sanjamo kdo ve o čem, nam doni na uho mlo in zateglo znana popevka:

Ja nekoga volim ...
ja nekoga ljubim ...

Ivan Kovič.

Pred odkritjem spomenika kralju Zedinitelju na Rakeku

Kdor se pripelje na Rakek, z zanimanjem spremlja vsa pripravljala dela na našem območnem kolodvoru. Iz skromne postajnice je po prevratu pod jugoslovensko upravo zraslo pravo kolodvorsko poslopje, ki ga te dni povečajo z novim prizidkom in s prometnimi otoki pred vodom. Železniški direktorji v Ljubljani smo hvaležni za trud, da bi dobilo poslopje čim lepše lice, saj je prav blizu pred nami 5. september, ko bo odkritje spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Pričakujemo posebne vlake in prihod odličnih osebnosti. Pripravljali odbor bo storil vse, da bodo gostje, ki so že najavljeni iz dravske in ostalih banov, čim priskrbejše sprejeti. Logaški srez sem bo tako ves na Rakeku, saj to ne bo slavlje Rakeka, temveč vsega notranjskega prebivalstva. Odbor je že razposlal letake in vabila po srezu vsem uradom, dru-

štvom in ustanovam, zainteresiral vsa javnost za prihode narodnih noš in zaprosil za častno četo vojaštva, godbo dravske divizijske oblasti in pevski zbor »Sloga« iz Ljubljane. Brez poziva so že mnoga društva prijavila polaganje svojih vencev pred spomenik. Slavnostni prostor bo izredno lepo okrašen in razsvetljen.

Takoj po prihodu popoldanskega vlaka, kraljevega zastopnika in vseh ostalih odličnikov bo ob 15.30 slavnostno odkritje z govorom, s polaganjem vencev in s defilejem vseh uniformiranih udeležencev pred spomenikom in pred častno tribuno. Nato bo na vsem prostoru narodna zabava s koncertom dveh godb in pevskega zbora, ob 20. pa velik ognjemet. Notranjci, pripravite se na to izredno slavlje! Spored in podrobna navodila društvom in posameznikom bodo objavljena v dnevnikih.

Pozdravljeni, bratje in sestre iz tujine!

Danes in jutri prispejo številni izseljenci v domovino

Danes ob pol 16. se pripeljejo Vestfalki v Ljubljano.

Kakor smo že poročali so se naši bratje in sestre iz Nemčije odločili, da se letos pripeljejo v domovino s posebnim vlakom. Obe zvezi — in sicer Jugoslovanska centralna delavska zveza, ki jo vodi Pavel Bolha, in Zveza društev sv. Barbare, ki jo vodi Ivan Lindič — sta se letos dogovorili, da priredita skupno potovanje. Složno delo je rodilo lep uspeh, o čemer priča nemavado lepa udeležba. V domovino se namreč pripelje 523 izseljencev. Z našimi rojaki prispejo tudi nekateri nemški novinarji in drugi ugledni gostje, ki gojijo z našimi ljudmi najiskrenejše prijateljstvo.

Posebni vlak iz Westfalije prispe ob pol 5. zjutraj na Jesenice. Od tam se podajo izletniki na Bled. Ob 14. uri pa se razdelijo v dve skupini. Izletniki, ki jih vodi Pavel Bolha, se odpeljejo naravnost v Ljubljano, kamor prispejo ob pol 16. uri. Lindičeva skupina pa se odpelje na Brezje, kamor prispe ob pol 11. Tam bo prenočila in bo jutri z ostalimi skupinami, ki prispejo iz Holandije in Francije, prisostvovala cerkveni slovesnosti. Kakor smo že poročali, prispe drevi večja skupina naših ljudi iz Nizozemske, rojaki iz Francije pa se pripeljejo jutri zjutraj. Naše izseljence, zbrane na Erezjah, bosta jutri pozdravila notranji minister dr. Anton Korosec in minister za socialno politiko

inž. Dragiša Cvetković. Izletnike, ki prispejo danes popoldne v Ljubljano, pa naj pozdravi vsa naša nacionalna javnost.

Narodni izseljeniški odbor vabi Ljubljance, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema bratov in sester, ki prispejo ob pol 16. Narodni izseljeniški odbor

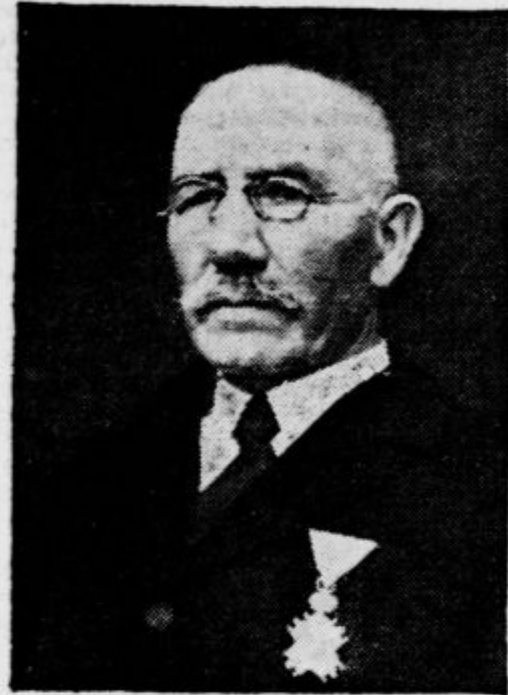
Pavel Bolha, predsednik Jugoslovanske centralne delavske zveze v Nemčiji

priskrbe, da bodo Ljubljancem, še zlasti pa narodni delavci, s številno navzočnostjo na glavnem kolodvoru, omogočili bratom in sestram prijetno vrnitev v domovino, v katero se vračajo po teškem delu v nemških revirjih, polni vselega pričakovanja.

Prisrčno pozdravljamo drage brate in sestre iz tujine, prav vse brez razlike, in jim želimo, da srečno prežive dneve oddiha na rodni tleh.

70 let Ivana Tomažiča

G. Ivan Tomažič, posestnik na Vitanu in bivši dolgoletni župan občine Kog pri Sv. Božku, slavi danes svoj god in svojo 70-letnico. Daleč naokoli visoko čistan in spovedan slavljencec je posvečal vse svoje življenje kovaški obrti, kmetiji, gospodarskemu napredku in prosvetnemu

delu. Županoval je občini Vitan in pozneje občini Kog nad 35 let. V občini je bil ustanovitelj gasilskega društva, katerega je dolgo leta tudi načeloval, čez 20 let je bil član načelstva hranilnice in posojilnice v Središču, član kraljevega šolskega sveta, odbornik podružnice Kmetijskega društva, itd. Za velike zasluge je žel priznanje tudi na najvišjem mestu. Odlikovan je bil z redom sv. Save.

Zglednemu gospodarju, vrlemu naprednjaku in zaslužnemu javnemu delavcu iskreno čestitamo ter mu želimo še mnogo srečnih let.

Požar v mariborskem stolpu ob pristanu

Nov rekordni polet inž. Borisa Cijana

Maribor, 19. avgusta.

Po poročilih iz Lwowa je znani mariborski letalski sportnik inž. Boris Cijan, pilot in referent pri zrakoplovnemu poveljstvu v Zemunu, ki je v avgustu odpotoval na Poljsko, da bi si tam izpopolnil svoje izkušnje in znanje v jadralnem letenju, pri svojem letu dne 13. t. m. z jadralnim letalom preletel 74 km in je kot prvi Slovenec preletel za let srebrno C diplomu. Za dne 17. t. m. je imel v programu letenje z jadralnim letalom iz Lwowa v Bezmehovo, to je na 120 km dolgi progi. K tako lepo uspešnim letom našega jadralca inž. Borisa Cijana naše iskrene čestitke!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

no prevaril Jonkeja in mu po daljši kombinaciji zaplenil figuro in s tem tudi točko. Lešnik je igral damsko-indijsko otvorenje proti Popoviću netočno in izgubil kmeta; v nadaljnjem se Popović ni najmočnejše nadaljeval in se mu je nasprotnik še rešil zaradi različnih lovcev v remis pozicijo, kjer je pa Lešnik ponovno pogršel in se moral vdati. Jerman je po zelo divji igri moral Javič, čeprav bi mogel biti izid tudi nasproten. Martinić je z ostro igro zmagal nad Hedžijem in Prokopljević enako nad Schwabom.

V tretjem kolu sta Sorli in Preinfalk mirno remizirala v damskem gambitu; Busek je gladko premagal Careva v francoski igri. Bidč pa v španski igri Prokopljevića. Hitro sta tudi sklenila premirje Poljakov in Jonke v Retijeji otvoritvi. Savić je naredil v dobljeni poziciji proti Hedžiju napako in bo zdaj izid najbrže neodločen. Lešnik je v Caro-Kanu žrtvoval kot beli kmeti in prišel z izglednim napadom, ki si ga je s hudo pogreško pokvaril in moral Martiniću prepustiti celo točko. Popović v indijski obrambi proti Schwabu ni mogel doseči več kot remis. Stanje po tretjem kolu: Popović, Preinfalk, Sorli 2 in pol, Jerman 2 (1 prek), Martinić 2, Busek 1 in pol (1), Bidč 1 in pol, Carev, Lešnik, Prokopljević, Schwab po 1 točko, Savić, Poljakov pol (1), Jonke pol, Filović 0 (3) in Hedžij 0 (1).

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo za pol stoletja!

9. P. Bidč (Skoplje), 10. D. Prokopljević (Zemun), 11. V. Popović (Beograd), 12. B. Martinić (Ostje), 13. R. Savić (Beograd), 14. M. Filović (Skoplje), 15. P. Carev (Sombor), 16. A. Preinfalk (Ljubljana). Med favorite za mojstrski naslov štejejo poleg domačina inž. Poljakova in poleg treh Beograđanov predvsem oba Ljubljancina. Dočim ima Sorli najmočnejše nasprotnike, porazdeljene enakomerno po tabeli, ima Preinfalk najtežje partije v prvi polovici turnirja. Tudi za Lešnika računajo, da bo dosegel lepo nagrado.

V prvem kolu je Preinfalk z lepo žrtvijo figure premagal Jonkeja v škotski igri, dočim je Sorli vzel točko Carevu, ki se je branil s francosko obrambo in po živahnih zapletih izgubil dva kmeta. Savić in Busek sta po mirni igri remizirala pozno v končnici, dočim je Popović hitro porazil Hedžija. Jerman je po obojestranski napaki obdržal kmeta in premagal Martinića. Lešnik je v damskem gambitu z močno igro razbil Prokopljeviću igro damskega gambita in gladko beležil točko. Ker Filović do nadaljnjega ne bo mogel igrati, je bil Poljakov prost.

Drugo kolo je prineslo prvo presenečenje. Ingo Poljakov se je moral vdati Carevu, ki je v težki končnici energičnejše prodiral s kmeti. Preinfalk je z odličnim napadom hitro premagal močnega doplnega igralca Bidča, ki je zaigral svoj poseben sistem damskega gambita. Sorli je kot črni v ortodoksnem damskem gambitu po težki igri v malo boljji poziciji fakti-

Gospodarstvo

Naša produkcija jekla je bila že lani večja nego pred krizo

Od lanskega leta se opaža v naši železarski industriji velika investicijska delavnost. Sredi preteklega leta so pričeli pri državni železarni v Zenici graditi novo veliko valjarno in so s tem v zvezi povečali število plinskih generatorjev, postavili so dva velika turboagregata in za oskrbo nove valjarne s potrebnim jeklom še novo veliko Siemens-Martinovo peč, s kapaciteto 25.000 ton jekla na leto. V teku letošnjega leta bodo še zgradili električno peč z vsebino 3 ton za izdelavo najfinjšega specialnega jekla. Tudi Kranjska industrijska družba na Jesenicah bo v kratkem dogradila svoj plavž ter bo pričela sama izdelavati surovino za Siemens-Martinovo peč. Končno je omeniti še družbo »Sardit« v Smederevu, ki je že pred leti zgradila valjarno za tanko pločevino in bo v kratkem stavila v obrat veliko Siemens-Martinovo peč s kapaciteto 18.000 ton jekla na leto. Zgradila bo tudi valjarno za profilno železo. Družba pa se bo tudi emancipirala glede železa samega in bo v Majdanpeku zgradila plavž za topljenje železne rude s kapaciteto 600 vagonov surovega železa letno.

Z gornji investicijami se bo produkcijska kapaciteta naše železarske in jeklarske industrije precej dvignila. Skupaj z novimi peči v Zenici in Smederevu imamo sedaj v naši državi 12 Siemens-Martinovih peči, in sicer 5 na Jesenicah, 4 v Zenici in po 1 peč v Storah, v Guštanju in v Smederevu. Poleg tega pa ima jeklarna v Guštanju še eno Bessemerjevo peč in 3 pudlove.

V zvezi z živahno investicijsko delavnostjo v naši železarski industriji so zanimivi podatki o produkciji surovega jekla v zadnjih letih. V tem pogledu navaja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v svoji pravkar izdani knjigi »Die Wirtschaft Jugoslawiens« naslednje skupne po-

datke o produkciji surovega jekla v Jugoslaviji od leta 1929 do 1936, ki jim še dodajamo podatke o produkciji surovega železa (vse v tonah):

	sur. jekla	sur. železa
1929	97.937	30.885
1930	85.568	35.011
1931	92.271	37.762
1932	71.328	9.972
1933	90.361	30.737
1934	90.329	32.761
1935	99.717	19.337
1936	124.968	43.109

Kakor nam kaže gornja primerjava, je lani tako produkcija surovega jekla kakor tudi produkcija surovega železa znatno presegla produkcijo v zadnjih letih pred nastopom svetovne gospodarske krize. Nasprotno največji produkciji surovega jekla v l. 1929, je bila lani produkcija surovega jekla v naši državi že za 27,5% večja. Po dograditvi novih produkcijskih naprav pa se bo letos produkcijska kapaciteta še nadalje znatno povečala.

Produkcija surovega železa je seveda manjša nego produkcija surovega jekla, to pa zaradi tega, ker se pri produkciji jekla v Siemens-Martinovih pečeh uporablja mnogo starega železa. Vse pa kaže, da se bo tudi produkcija surovega železa v zvezi z naraščajočo produkcijo surovega jekla nadalje dvigala. Kakor je znano, so v Varsu letos modernizirali eno od obstoječih visokih peči, kar bo omogočilo znatno povečanje produkcijske kapacitete, v načrtu pa je tudi gradnja nove moderne visoke peči. V kratkem bo prišla v obrat tudi visoka peč na Jesenicah in prihodnje leto še ona v Majdanpeku.

Devize za odplačilo švicarskega dolga DHB

Pred dnevi smo poročali, da je prišlo med Državno hipotekarno banko in Schweizer Bankvereinom do sporazuma glede odplačila kontokorrentnega kredita, ki ga je DHB l. 1931. najela v višini 8 milijonov švicarskih frankov. Poleg 5,5% obresti bo Drž. Hip. banka plačala četrtletno za amortizacijo tega dolga po 750.000 frankov. Kakor poročajo sedaj iz Beograda, ni mogla doslej Državna hipotekarna banka vračati tega posojila zaradi pomanjkanja deviz, pa tudi zaradi tega, ker je bil švicarski frank zelo drag. Ko je banka najela posojilo, je prodala švicarske franke po 11 Din za frank (točno 10,96 Din). Zadnja leta pa je morala za plačilo obresti kupovati franke po 14,30 Din. Medtem ko na kapital ni nič odplačevala, denarna sredstva iz tega posojila pa je plačevala v dinarjih. Po devalvaciji švicarskega franka se je situacija za Državno hipotekarno banko glede tega posojila bistveno spremenila. Sedaj doli Državna hipotekarna banka švicarske franke od Narodne banke po 10 Din in ima torej še tečajni dobiček v višini 1 Din pri franku. Pri celotni vsoti 8 milijonov frankov bo znašala tečajna diferenca v korist Državni hipotekarni banki nič manj nego 8 milijonov Din.

V zvezi z gornjo informacijo se nam vsiljuje vprašanje, kdo bo omogočil Državni hipotekarni banki ta izreden dobiček 8 milijonov Din. Nihče drugi, nego naši izvozniki, ki morajo še danes plačevati nekaj izvozniški davek s tem, da morajo oddati Narodni banki od izvoznikov deviz eno tretjino deviz po nizkem oficijelnem tečaju, ki znaša za švicarski frank 10 Din, medtem ko znaša pravi tečaj za švicarski frank preko 11 Din. Narodna banka ne daje nobenemu privatnemu denarnemu zavodu deviz po nizkem oficijelnem tečaju in tudi ni nikakega razloga, da bi dajala te cene devize Državni hipotekarni banki, zato, da lahko zasluži samo na tečajni razliki 8 milijonov Din. Čas bi že bil, da bi se vprašanje naših deviznih tečajev končno uredilo in da bi se ukinila določba o oddaji ene tretjine izvoznikov deviz po nizkem oficijelnem tečaju, kar predstavlja, kakor rečeno, le davek na izvoz.

Očitno dobi Državna hipotekarna banka te cene devize ne samo za odplačilo kontokorrentnega dolga 8 milijonov švicarskih frankov, temveč tudi za ostale svoje obveznosti v inozemstvu, ki so prav znane. Na posojilih iz leta 1924. in 1927. je v Švici še dolžna okrog 20 milijonov frankov, poleg Seligmanovega posojila v višini 12 milijonov dolarjev. Pri dolarjih je tečajna diferenca še večja, kajti ob času najetja posojila je DHB prodala dolarje po 56 Din, danes pa jih dobi od Narodne banke po 43,50 Din.

Gospodarske vesti

— Omejitve dobika pri izvozu goveda in svinj v Italijo. Poročali smo že, da daje uradna organizacija Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine od 30. marca t. l. v 7. členu pooblastilo zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, da lahko pobira tudi prispevek za izravnavo trgovskega dobika pri izvozu posameznih proizvodov, ki se izvažajo na podlagi posebnih ugodnosti, za izmenjenih s trgovinskimi pogodbami. Iz Beograda poročajo sedaj, da je Zavod za pospeševanje zunanje trgovine izdal določbo, po kateri se bo pri izvozu goveje živine v Italijo pobiral prispevek za izravnavo trgovskega dobika v višini 200 Din od vsakega goveda, poleg obstoječih izvozne takse 20 Din od glave. Enak prispevek se bo pobiral pri izvozu svinj, in sicer v višini 50 Din od vsake svinje, poleg obstoječih takse 25 Din. Ta prispevek, ki je zavod že začel pobirati 16. t. m. se cenil na okrog 15 milijonov Din letno, če bo sedanji prispevek ostal nespremenjen. Višina prispevka pa se bo v bodoče razvala po cenah, ki se bodo dosegle za našo govejo živino in svinje pri izvozu v Italijo. Dohodek od pobranega prispevka se bo uporabljal za kritje izgube pri izvozu sličnih proizvodov na druga tržišča.

— Rusija zopet izvažajo žito. Iz Londona poročajo, da so v zadnjih tednih prišle v angleške luke znatne pošiljke ruskega žita. Nadaljnje pošiljke pa napovedujejo v prihodnjih dneh. Samov sredo so najlon donski produkti borzi prodali 10.000 ton ruskega žita, kar je neugodno vplivalo na ceno. Vse kaže, da namerava Rusija pre-

plaviti angleški trg s svojim žitom, še preden bo prišlo na trg ameriško žito.

— Zateški hmeljski trg. Iz Zateca (CSR) poročajo, da so doslej obrali približno polovico vsega letošnjega hmelja. Kakovost pridelka je prav dobra. Zadnje dni je tudi znatno oživelo zanimanje inozemskih kupcev. Doslej je bilo prodanih 2500 starih stotov, predvsem v inozemstvu. Cena prvovrstnega hmelja je narasla na 1075 Kč za stari stot, sicer pa se hmelj prodaja po 800 do 1075 Kč.

— Ljubljana v jeseni. Jesenska prireditelj Ljubljanske velesejme bo letos od 1. do 12. septembra. Za to prireditelj je generalna direkcija državnih železnic dovolila polovično vozno, in sicer za polovanje v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Na železniški odtok postaji je treba kupiti poleg cele vozne karte do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico za 2 Din. Na to izkaznico bodo v Ljubljani na velesejmu dali potrdilo o obisku in izdali velesejmsko legitimacijo, nakar ima obiskovalec brezplačen povratek. Jesenskemu ljubljanskemu velesejmu bodo priključene naslednje razstave: Razstava slovenskega novinarstva; etnografska in misijonska razstava »Indija«; gospodinjstva razstava »Materi za otroka«; umetnostna razstava slovenskih likovnih umetnikov; cvetlična razstava; vzoren sadni vrt; razstava ekotičnih ribic in raz-

DREVI

vsi v restavracijo

»ZVEZDA«

na pečeno gos — s kruhovimi cmoki in kislim zeljem

Zavodi za defektno deco potrebujejo večje prostore

Že leta se bori naša dva zavoda za defektno deco, gluhoemnica v Ljubljani in zavod za slepo deco v Kočevju, za razširjenje prostorov, odnosno nastanitvev v primernejše prostore.

Ljubljanska gluhoemnica je bila izročena svojemu namenu leta 1900. Tedaj je bil ta zavod namenjen za gluhoemce iz bivše Kranjske. Je pa bilo takoj po prevratu njegovo območje razširjeno na vso dravsko banovino. Zato je umljivo, da je zavod postal pretesen. Zato od leta do leta ostaja večje število gluhoemnih otrok brez potrebnega pouka. Vsi napor, da bi se ta prepotrebna ustanova razširila, so ostali zaman. Razširjenje je bilo mišljeno na ta način, da bi se dozdaj sedanjemu poslopju poseben trakt. Takrat se je mislilo pridružiti k gluhoemnici toliko nove stavbe, da bi se tu lahko namestili tudi zavod za slepe, to je predvsem osnovna šola in obrtno delavnice za slepe. So pa tedaj težje zamisliti nasprotovale strokovnjaki. Bili so mnenja, da je z vzgojnih gledišč popolnoma nemogoče združiti dva defekta pod eno streho. Defektnega otroka naj vsakdo izpopolnjuje popolnoma normalna okolica.

To stališče je popolnoma pravilno. Izkazalo pa se je vendar, da je centralizacija več socialnih zavodov pod izvestnimi pogoji ne samo mogoča, temveč celo priporočljiva. Zato nudijo prav lep zgled Masarykovi zavodi v Krču pri Pragi. Tu so združene pod isto upravo v prekrasnih stavbah razne socialne ustanove. Tako centralizacija silno poceni upravo in režijo. Navzlic temu pa posamezne ustanove ne trpijo na individualnem razvoju. Treba je seveda, da vsaka teh ustanov deluje pod posebnim strokovnim vodstvom.

Tako centralizacija naših socialnih ustanov, predvsem zavodov za defektno in manj nadarjeno deco, bi morali in mogli izvesti tudi v naši banovini. To je nujno potrebno. Poleg gluhoemnice, ki je potrebna razširjenja, je tu še zavod za slepo deco, ki bi moral dobiti popolnoma nove prostore. Ta zavod je v Kočevju. Stavba, v kateri je nastanjen, ne ustreza potrebam

stava meubljev, razstava malih živali; razstava pernate in dlakaste divjadi naših gozdov v posebnem živalskem vrtu; razstava industrijskih in obrtnih proizvodov. Tekmovanja jugoslovanskih harmonikarjev bo 12. septembra. Obiskovalcem to na razpolago tudi lepo zabavišče in pa variete s prvovrstnimi atrakcijami.

Borze

20. avgusta

Na ljubljanski borzi so se danes trgovali avstrijski šilingi po 8,47, angleški funti pa po 238. V zagrebškem privatnem kilingu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,44, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 30. Namški klirinški čeki stanejo v Ljubljani v Beogradu in Zagrebu 13,00 (ta tečaj drži sedaj Narodna banka), v Zagrebu pa za konec septembra 13,05 in za konec novembra in decembra 13,06.

Na zagrebškem efektuem tržišču je vojna škoda pri nespremenjeni tendenci notirala od 406—409. Do prometa je prišlo le v 7% Bietrovem posojilu po 84.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2394,66 — 2409,25, Berlin 1744,28 — 1758,16, Bruselj 731,20 — 736,26, Curih 996,45 — 1003,52, London 216,21 — 218,27, New York 4307,25 — 4343,56, Pariz 162,70 — 164,14, Praga 151,33 — 152,43, Trst 227,70 — 230,78.

Curih. Beograd 10. Pariz 16,3475, London 21,72, New York 433,3750, Bruselj 73,3750, Milan 22,9250, Amsterdam 240,20, Berlin 175,15, Dunaj 80,90, Stockholm 112, Oslo 109,15, København 96,9750, Praga 15,19, Varšava 82,40, Budimpešta 86,25, Atene 8,95, Bukarešta 3,25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 406 — 409, 4% agrarne 53,25 — 54, 4% severne agrarne 52 den., 6% begluška 76 den., 6% dalm. agrarne 74,50 den., 7% inv. 89,50 den., 7% stabiliz. 86 — 87, 7% Blair 84 — 84,50, 8% Blair 92,50 — 93,50; delnice: PAB 196 den., Narodna banka 7150 den., Trboveljska 275 den., Gutmann 45 — 60, Sečera Osiček 195 — 200, Osijska ljevaonica 200 bl., Dubrovačka 380 — 420, Oceania 275 den., Jadranska 380 den.

Beograd. Vojna škoda 406,50 — 407,50, 4% agrarne 53,25 den. (53,50), 4% severne agrarne 52,25 den., 6% begluška 76 — 77, 4% dalm. agrarne 75 den., 7% stabiliz. 86,50 den., 7% Blair 83,50 — 84,25, 8% Blair 93 — 93,50, Narodna banka 7200 den., PAB (drobni konadi) 195,50 — 196,50.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chic'go, 20. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 107, za dec. 109,25, za maj 111,125; koruza: za sept. 97,75, za dec. 65,75.

+ Winnipeg, 20. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 125, za dec. 120, za maj 122.

+ Novosadska blagovna borza (20. t. m.). Tendence neizpremenjene. Pšenica (78/79 kg): baska 165 — 167,50; banatska 162 do 168; baska ladja Tisa 168 — 170; ladja Begej 167 — 169; sremska slavonska 77/78 kg 164 — 165. Oves: baski, sremski, slavonski 110 — 112. Rž: baska 165 — 167,50. Koruza: baska in nemška 91 — 93 banatska 89 — 90. Moka: baska in banatska »Og« in »Org« 260-270, »2« 240-250, »3« 220-230, »6« 190 — 200, »7« 160 — 170, »8« 120 — 125. Otrobi: baski, sremski, in banatski, v jutastih vrečah 88 — 92; baska ladja 92 do 93. Fižol: baski beli brez vreče 210 — 215.

BOMBAZ

+ Liverpool, 19. avgusta. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za avg. 5,61 (prejšnji dan 5,75), za dec. 5,64 (5,79), za maj 5,75 (5,89).

+ New York, 19. avgusta. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za sept. 9,87 (10,10), za dec. 9,91 (10,10), za marc 10,05 (10,22).

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ptuj. Na živinski sejem dne 17. t. m. je bilo prignanih 69 volov, 326 krav, 16 bikov, 31 juncev, 95 telic, 4 teleta, 63 konj in 13 zrebret, skupaj 617 glav. Prodanih je bilo 281 glav. Cene so bile naslednje: voli 4—5,50 Din, krave 2,75—4,50, biki 3,75—5,50, junci 3,75—4,25, telice 3,50—5, teleta 5,75 Din za kg žive teže; konji 450 — 5.000 Din, zrebeta 900—2.000 Din za komad.

GALERIJA SLAVNIH OPTIMISTOV

HENRY FORD

Dne 30. julija se je malemu farmerju v Dearbornu pri Detroitu v Zedinjenih državah rodil sin, ki je dobil ime Henry. V temni sobici rodne hišice, ki še danes stoji, je mladi Henry Ford že kot deček razdiral ure in jih znova sestavljal. Sosedje so dejali, da je deček malo zmešan, zlasti še pozneje, ko je kot mladenič konstruiral vozilo na vodno paro. Ko se je izučil v neki strojni tovarni, je leta 1887, vstopil v Edisonovo podjetje in Edison je bil prvi, ki je spoznal njegov talent. V tej dobi je Ford v prostem času studiral konstrukcije avtomobilov in je v svoji delavnici na očetovem domu zgradil prvi avtomobil. Leta 1903. je ustanovil družbo Ford Motor Co. v Detroitu, ki je še danes največja avtomobilska tovarna na svetu.

Od vsega početka je z neupogljivo energijo in neporušljivim zaupanjem zasledoval edini cilj: konstruirati ljudski avtomobil, ki mora biti enostaven v konstrukciji in poceni. Enostavna konstrukcija naj bi omogočila produkcijo v veliki množini po principu stroge delitve dela, množinska produkcija pa naj bi omogočila nizko ceno. Ovirne in težke, ki jih je moral prebrskati, niso mogle zlomiti njegove energije, dokler ni končno rešil zastavljene naloge. Svoje delavce je vedno dobro plačal, kot prvi je v Zedinjenih državah uvedel 40-urni delovnik pri polni plači; seveda pa je delovno moč vsakega posameznika izkoristil do skrajnosti s tem, da je uvedel delo na tekočem traku, ki ne dopušča nikakih pavz med delom.

Od početka se je zavedal, da ni dovolj izdelovati dobre in cene avtomobile, temveč da je enako važna dobra propaganda in reklama, prav tako, kakor je obratno brez trajne koristi najboljša propaganda in reklama, če gre za slab proizvod. Ogromno premoženje je žrtvoval za inserate v novinah in časopisju. Toda te denarne žrtve niso bile zaman in so podjetju omogočile brezprimeren razmah. Že leta 1920. je letna produkcija njegovega podjetja presegla 1 milijon avtomobilov, pred nastopom svetovne gospodarske krize pa je presegla že 2 milijona avtomobilov, število zaposlenih delavcev pa se je povzpelo na 200.000. Na državnih davkih je do leta 1928. plačal 547 milijonov dolarjev, to je preko 40 milijard Din. Ko je nastopila svetovna gospodarska kriza in je naglo padala kupna moč, je takoj spoznal vso težo situacije in je za več mesecev docela ustavil obratovanje. Medtem pa je pripravil nov model in kmalu se je pričela produkcija polagoma zopet dvigati. Letos je že skoro dosegla obseg iz dobe pred nastopom gospodarske krize. Današnji Fordov voz se sicer razlikuje od prvotnega znamenitega modela T, zlasti kar se tiče elegancije in udobnosti, vendar pa je Ford ostal vedno zvest svojemu principu, da izdeluje predvsem cene ljudske avtomobile. Danes se njegovo premoženje ceni na več nego 1 milijardo dolarjev, to je na preko 50 milijard Din.

Henry Ford je tip človeka, ki ne popusti, če je spoznal, da je nekaj dobro, ki veruje v uspeh in ne postane malodušen zaradi ovir in težkoč. Prav v naši dobi, ko se pričena tudi v našem gospodarskem življenju obratovati na bolje, so nam potrebni močnega poguma, vztrajnosti in odločnosti. Producenti in trgovci! Pojdite z novim optimizmom na delo. Storitve nekaj, da se poveča vaš promet, da se bo govorilo o vašem podjetju, o vaših proizvodih, kajti konzument ne kupuje od onega, o katerem nič ne čuje — skratka: INSERIRAJTE. Izkoristite možnost za uspešno inseriranje, ki vam jo v največji meri nudi naš list. Kdor pa misli, da lahko živi od slave preteklosti, naj se zaveda, kako hitro mine taka slava. Velika dela so v vseh časih ustvarjali le močje, ki so v vsakem trenutku verjeli le to, da dosežejo postavljeni cilj in so vedno gledali le naprej; močje, ki so šli s pogumom, vztrajnostjo in odločnostjo na delo.

edine ustanove usmerjalo v njihovem individualnem pravcu.

Jelo Janežič.

Pedagogi defektne dece bodo zborovali

V Beogradu bo 25. in 26. t. m. zborovanje Zdrženja nastavnikov šol za defektno in manj nadarjeno deco. Kakor vsa slična združenja stremi tudi to za tem, da bi se dosegla stalnost nastavnikov teh šol in da bi se na te zavode nameščali samo kvalificirani učitelji, ki bi se nikakor ne smeli uporabljati na normalnih osnovnih šolah. Tem nastavnikom, ki so bili premeščeni proti svoji volji na normalne osnovne šole, se godi gotovo največja krivica, ki jo je treba čimprej popraviti.

Zdrženje deluje tudi na tem, da se prevede vsi nastavniki, ki so prebili že izvestno število let v tej prenaporni službi, v ustrezne skupine in da se obnove draginjske doklade iz leta 1935. Po 30 letih te napore službe naj se prizna nastavnikom teh šol pravica do polne pokojnine.

Pri tem se moramo zavedati napore službe, ki jo imajo nastavniki teh šol. Zamislimo si samo gluhoemca ali slepega otroka, koliko truda je treba, da učitelj vzpostavi takega gojčca, da sploh more slediti pouku. Kakšne težave so z manj nadarjeno deco, da se jim duh vsaj toliko vzpostavi, da začnejo pravilno misliti. Težko je tako delo plačati in če bi ti učitelji delali samo za plačilo, bi čeda njih ne vzdržal na svojem mestu.

Da bi delo na teh šolah in zavodih čim bolj uspevalo, deluje združenje tudi na tem, da se inspekcija teh ustanov poveri le strokovnim učnim močem, ne pa središnim šolskim nadzornikom za osnovne šole. Pri banški upravi naj se ustanovi posebno referentsko mesto za šolstvo defektne dece in se poveri moči s predpisano kvalifikacijo za pouk defektne dece.

Izvrši naj se določba zakona o narodnih šolah, ki se nanaša na zidavo in vzdrževanje šol za manj nadarjeno deco, da pridejo na ta način te šole do svojih internatsko urejenih zgradb, ki jih še nimajo in jih nujno potrebujejo. Nastavnikom za defektno in manj nadarjeno deco naj se gmočno omogoči v velikih počitnicah odhod v tujino zaradi preučevanja takih zavodov v tujini.

Spričo teh vprašanj, ki se morajo čim prej rešiti, bo dnevni red kongresa nastavnikov šol za defektno in manj nadarjeno deco zelo težen. Zato je važno, da se kongresa udeležijo čim večje število nastavnikov teh šol.

Silno neurje nad Hercegovino

Mostar, 20. avgusta. o. Nad vso južno Hercegovino je divjala snoči strašna nevihta. Najbolj hudo je bil prizadet srez Ljubuški. V Hercegovini so imeli vse dan hudo vročino, proti večeru pa so se nenadoma nagrmadili temni oblaki, nastal je silen veter in kmalu je sledil naliv. Nazadnje se je utrgal oblak. Naliv in veter sta bila tako močna, da sta porušila celo vrsto manjših hiš, mnogim stavbam v mestih in vaseh pa sta odnesla strehe. Uničeni so skoraj vsi nasadi, posebno nasadi tobaka. Škoda je ogromna, vendar je doslej še ni bilo mogoče oceniti.

Nesreča angleškega parnika v Gružu

Dubrovnik, 20. avgusta. o. V gruški luci je velik angleški tovarni parnik »Bosnia« nasedel na neko skalo, s katere se kljub vsem naporom ni mogel več premakniti. Včeraj dopoldne so pričeli s parnika izkrcavati tovor. Parnik bo nato pregledala posebna pomorska komisija, da se dožane, ali je še sposoben za nadaljnjo plovo.

Japonska ojačenja na cilju

Zaradi uspehov kitajske vojske na šanghajskem bojišču je zavladala v japonskih vojaških krogih velika bojazn. Iz Tokija so takoj poslali v Šanghaj nove oddelke.

Posledica tehnizacije

Vojske v bodočih vojnah bodo manjše nego armade v letih 1914-18

»Deutsches Militär-Wochenblatt« piše, da bodo vojske v bodoči vojni znatno manjše nego v svetovni vojni. Današnja Nemčija, ki je že prekoračila število svojega prebivalstva, kakršno je imela leta 1914, bi mogla namesto deset milijonov mož mobilizirati kvečjemu šest milijonov, tako velika je potreba po delovnih močeh za oboroževalne obrate. Nemški zavod za konjunkturne raziskave je po inostranih virih v tem pogledu zbral nekoliko podatkov.

Tako je potrebnih 300 mož za izdelavo avtomatičnih pušk za bataljon s 1000 možmi, 60 mož za dovolj dela z enim lovskim letalom in 46 mož je potrebnih za izgotovitev majhnega tanka. Podatki ne govorijo o bistveni posledici tehnizacije: po eni strani bodo orožni obrati potrebovali

v bodočnosti dosti več kvalificiranih delavcev in dosti manjše število žensk, po drugi strani pa bo zahtevala vojska dosti več kvalificiranih, to je izšolanih vojakov.

Ogromne vojske svetovne vojne so bile po dobrem delu sestavljene vendar iz vojakov, ki niso imeli v mirnem času nobene vojaške izobrazbe ali pa le polovično. V bodoči vojni bo šlo za čim večje število vojakov, ki bodo izšolani že za začetek vojne, in za najmočnejše tehnične pripomočke. Iz tega sledi, da morata biti stalež vojsk v mirnem času in proizvodnja vojnih potrebščin dosti večja nego pred 1. 1914, med tem ko bo možnost, da se oboje med vojno ojači, dosti manjša nego v letih 1914.—1918.

Barvila v zdravniški praksi

Uspavalni učinek etra so spoznali šele po treh stoletjih

Že l. 1530. je neki dr. Kordus kemično sestavil eter. Toda šele l. 1846. so spoznali uspavalni učinek te snovi. Če bi bili to njeno lastnost odkrili pravočasno, bi bili mogli že v tridesetletni vojni operirati z narkozo. Spodbudilni učinek koke so poznali že Inki. Toda šele 1848. je odkril du-najski zdravnik Koller, da je mogoče s kokainom anestetizirati nad vse občutljivo oko. Odkritja bioloških učinkov mnogih snovi so ljudje nekoč prepuščali pač tako rekoč naključju. Šele proti koncu preteklega stoletja se je začelo metodično raziskovanje s kemijo kataranovih barv. Tako je Robert Koch odkril bacila kolere in jetke z barvanjem z anilinskimi barvami. Kmalu se je izkazalo, da ta barvila niso sposobna napraviti vidne samo povzročitelje bolezni, temveč da jih morejo v mnogih primerih tudi uničiti, ne da bi škodovala človeškemu organizmu. 1890. so priporočali aramin za razkuževanje ran. 1891. pa metilensko modro proti malariji. 1909. je Hörlein sestavil nove azoške barve, ki naj bi se ne dale

tako lahko izprati kakor dotedanje. Ker so tedaj že vedeli, da imajo barvila včasih zdravilni učinek so novi proizvođači romali najprvo v biološki laboratoriji. Tu so odkrili, da učinkujejo proti streptokokom. Z mnogoletnim delom so nato iz teh barvil sestavili prontosilske preparate. Dotlej je bilo mogoče kemično uničevati samo višje povzročitelje bolezni, prontosil pa ubija tudi dosti odpornejše nižje parasite, ki povzročajo n. pr. septično angino, septično škrlatinko, šen in porodniško mrzlico. Prof. Binz je z Rithom odkril uroselektan, ki sicer nima zdravilnega učinka, a napravi obisti in sečne vode v röntgenski slik vidne, za kar doslej niso imeli zanesljivega in neškodljivega pripomočka. Celo žile in sklepe kapice je mogoče na podoben način opazovati.

Dvestoletnica Stradivarijeve smrti

Mož, ki 200 let niso mogli kopirati njegovega dela

Letos v decembru bo poteklo 200 let, odkar je umrl Antonius Stradivarius, najslavnejši mojster goslarstva vseh časov. Narodil se je leta 1644. v Kremoni na Laškem iz slavne rodovine Stradivarijev. Njegovi predniki so zavzemali najvišje državne funkcije kot senatorji. Leta 1127. je bil Ottolinus Stradivarius »senator patriae« in 1168 je »mel Egidij isti naslov.

Ant. Stradivarius je bil Amatijev učenec in je v prvi dobi delal violine, ki so bile popolnoma slične Amatijevim. Opremil jih je tudi z Amatijevim listkom. Šele leta 1670. je začel izdelovati violine pod svojim imenom; toda violin iz te dobe je prav malo. Današnji goslarji jih imenujejo »amatizirane stradivarke«. Instrumenti te dobe so večji, vzbočenost bolj ploska, lak pa bolj rdeč ali pa tudi rumenkast...

Njegova najsijajnejša doba je bila od leta 1700. do 1725. V tem času ni delal nobenih poskušanj več. Vsi instrumenti tega razdobja so bili instrumenti prvega reda. Od leta 1725. do 1730. je videti na instrumentih, da se je mojster jel starati. Violinam se pozna, da so pešale izdelovalčeve oči, in da njegova roki ni imela več prejšnje sigurnosti. Kljub temu je njih ton še velik in čist.

Od cilja, ki si ga je Stradivarij zastavil, ga ni mogla odvratiti nobena prevara. Nje-

Zgodba ubeglega kaznjence

Iz New Yorka poročajo, da proti pisatelju knjige »Jaz sem ubegel kaznjence«, po kateri so izdelali prošuli film s Pavlom Munijem, zopet prisilna delavnica. Avtorja, R. F. Burnsa, so obvedili l. 1923. zavoljo tatvine, ki mu je donesla samo 1 dolar in 30 centov, na deset let kaznilnice. Potem, ko se mu je prvi beg iz kaznilnice posrečil, si je znal med ljudmi pridobiti ugleden položaj. Tega si je obdržal toliko časa, dokler ga ni izdala ženska, s katero je imel razmerje. Ukovali so ga spet v verige, a se mu je zopet posrečilo pobegniti. V državi New Jersey je dobil namestitev v nekem trgovskem podjetju. Čeprav je kakor po prvem begu dokazal, da zna biti pošten meščan, ki si ne želi nič drugega, nego da bi si na pravičen način pridobil kruh, ga policija stalno zasleduje. Burns je bivši bojevnik in ga je na fronti zastrupil vojni plin. S svojo knjigo je zaslovel po vsem svetu. Pred justico pa vse to nič ne pomeni. Newyorški guverner je zahteval od newjerseyske vlade njegovo izročitev. Ameriška javnost pa je na strani bivega kaznjence in upa, da se država New Jersey ne bo vdala.

Šanghajski župan

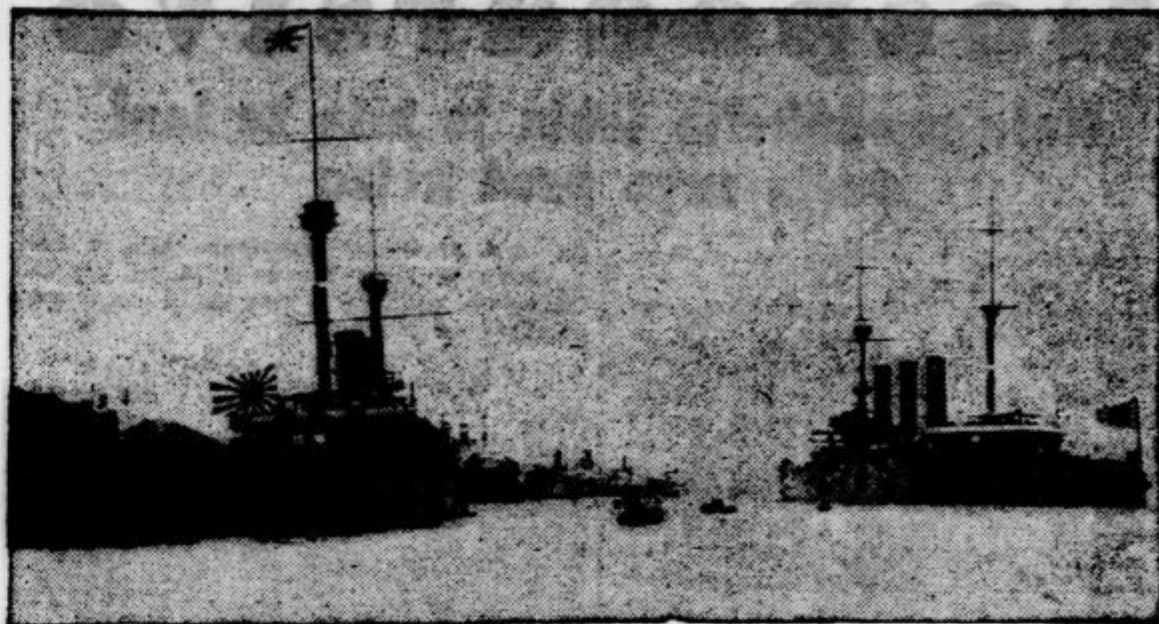
Veliki Šanghaj je milijonsko mesto ter ima na čelu razmeroma mladega župana v osebi O. K. Vuja (zgornj). Spodaj na sliki je po-veljnik kitajske trdnjave Woosung, general Janghu

Razburljiv lov na tatu

Jugovzhodna četrt Pariza je doživela te dni razburljivo prizoro, ko so zasledovali nekega žeparja. Zločinec je na begu ustrelil dva zasledovalca in končno vendarle ušel.

Tat se je bil zagledal v listnico vozača nekega tovornega avtomobila, ki je nato-varjal zaboj in je pri tem odložil suknjič na svoj sedež. Iz notranjega žepa je mo-lela listnica. Žepar jo je mirno vzel in je hotel z njo izginiti. V zadnjem trenutku pa je vozač opazil tatvino in je začel zločinca zasledovati. Tat je potegnil samokres in ustrelil vozača v trebuh. Nato je skočil na drug tovorni avto, ki se je pripeljal mimo, toga njegov vozač ga je sunil na tla. Med tem je število zasledovalcev naraščalo. V stiski se je hotel tat rešiti na neki osebni avto, katerega vozač pa ga je tudi hotel vreči dol. Nato mu je tat pognal kroglo v prsi. Tako je vendarle ušel. Pozneje so ujeli sumljivega moža, ki so ga pa morali zavoljo pomanjkanja dokazov spet izpu-stiti. Ukradeno listnico so našli pozneje ob Seini, bila je seveda prazna. Za zločincem ni doslej nobenega sledu.

Japonska križarka pred Šanghajem

Da olajša izkrcavanje svojih čet, je poslala japonska vlada v šanghajsko pristanišče še dve svoji novi križarki

Leopard v vlaku

V brzovlaku, ki vozi iz Alahabada v Britski Sprednji Indiji do Borclija, so imeli te dni grozovite dogodke.

Tretji razred vlaka je bil prenapolnjen s Hindujci, ki so bili v vroči noči zaspali. Mlad možič, ki je sedel ob oknu, je začel nenadno močan udarec od zunaj proti vagonškimi vratom. Ne da bi kaj hudega slutil, je vrata odprl, da pogleda, kaj je. Še preden je mogel potem vrata zapreti, je planil v voz leopard. Zver, ki ni bila nič manj prestrašena kakor Hindujec, ki ji je odprl, je temu v svojem razburjenju pregriznila grlo. Nato je skakala sopihajoč po vozu sem in tja in iskala poti, po kateri bi se zopet umaknila iz voza. Potniki, izmed katerih ni imel nobeden kakšnega orožja pri sebi, so bili prvi trenutek kakor okameneli. Potem so planili pokonci in bežali po prenapolnjenem vozu s glasnimi kiki sem in tja. Hrup je zver še bolj prestrašil, da je skakala kakor puščica od oddelka do oddelka. Neki Hindujec je potegnil za zasilno zavoro, ki je pa odpovedala. Nekdo je zagnal velik zaboj proti zveri, ki pa se je znala umakniti. Nekdo drug je skušal spet odpreti vrata. Še preden mu je to uspelo, je skočil leopard nanj in ga ubil. Nekoliko potnikov je skočilo iz drvečnega vlaka. Končno je zagledala zverina odprto okno, se pognala ven in izginila v temi. Šele v Borcliju so potniki v sosednih vozovih zvedeli, kaj se je bilo odigralo v vozu tretjega razreda. Oba mrtveca so tu odnesli iz vlaka, ki je mogel z enourno zamudo nadaljevati svojo pot.

Zračne motnje in vozači

V enem izmed preteklih dni zvečer so imeli v Budimpešti cel kup avtomobilskih nezgod, med njimi šest težkih. Tako je dobil predsednik madžarske državne banke dr. Bela Imredu precej težko poškodbo v obraz, ko je svoj voz trenutno zavril in ga je vrglo naprej. Avto bivšega feldmaršala in nadvojvode Jožefa je trčil s neko konjsko vprego. Mož je ostal le po naključju neranjen. Tramvaj je trčil v avto londonskega bankirja Flowera in ga razbil. Pri ostalih nesrečah je bilo 13 oseb težko ranjenih. To nenavadno visoko število nesreč razlagajo z atmosferskimi motnjami, ki so vladale ta večer in ki naj bi bile zmanjšale pozornost ljudi.

Sledovi dveh ponesrečenih odprav

Iz Tromsöja poročajo, da je neki brodar v Doveškem zalivu na Grumantih odkril staro taborišče, v katerem je našel razne daljnogledne, ostanke platnenega čolna, spalno vrečo in vesla, dalje municijo nemškega izvora in aluminijasto posodo. Menijo, da gre za sledove nemške polarne ekspedicije poročnika Schröderja, ki je l. 1912. izginila brez sledu. Norveški docent Hoel, ki je bil svoječasno svetovalec nemške Lernerjeve rešilne ekspedicije, pa meni, da bi te najdbe lahko bile tudi sled za to ekspedicijo, ki se je prav tako ponesrečila.

Prva med kopalkami

V Franciji so priredili tekmo najlepših kopalk. Prvenstvo je odnesla Yvetta Reyers (na sliki št. 24, nad križcem)

Ključavničar v verigi

Na nekem prometnem praškem križišču se je moral ustaviti neki sanitetni avto. Radovedneži, ki so gledali v njegovo notranjost, so videli v njem policista, ki je držal nekega moža za težko verigo. Takoj se je razmesla govorica, da gre za nekega morilca, ki je s svojim dejanjem baš tiste dni spravljal praške meščane v razburjenje. Toda avto z dozdevnim morilcem ni odšel proti zaporom, temveč do neke bolnišnice. Mož na verigi ni bil zločinec, temveč neki ključavničar, ki je bil koval verigo za kravo in je med delom vtaknil roko v velik obroč, pa je ni mogel več izvleči. V bolnišnici so ga rešili ne-prijetnega okova, zavoljo katerega bi bil na križišču kmalu doživel demonstracijo proti sebi.

N A M E S T O A N E K D O T E

Janez pohiti s hitrimi koraki čez cesto in ujame Miho.
»Dragi prijatelj,« pravi, »nič ni neprijetnejšega, nego če moraš kakšnega svojega prijatelja prositi za posojilo.«
»O, so še neprijetnejše stvari,« pravi Miha.
»Kaj na primer?«
»Recimo to, če moraš prijatelju prošnjo odbiti!«

VSAK DAN ENA

»Nu zdaj pa se moram posloviti od vas — imam namreč nalog, da pristanem tam spodaj...«
»Sondagnina Strix!«

Admiral Jonai

japonski minister za mornarico, ki bo predvidoma igral v japonsko-kitajskem konfliktu še veliko vlogo

S sicilskih manevrov

italijanske vojske v Siciliji sta se udeležila tudi italijanski kralj in cesar, obhajajo Viktor Emanuel in prestolonaslednik, princ Umberto

Plavajoči bik

Iz Melborne poročajo, da se je nek bik, ki so ga vodili v klavnico, nenadno odtegal z vrvi in skočil v bližnjo reko. Celih 36 ur je potem bežal plavajoč pred svojimi zasledovalci in šele potem so ga mogli ujeti. A niti potem ni bil popolnoma izžupan in se je tako beeno branil, da je rabilo več krepkih mož dolgo časa, preden so ga ukrotili. Seveda ga potem niti njegov plavalni rekord niti njegovi ostri napori niso mogli ubraniti žalostne smrti pod klavčevim kladivom in nožem.

Kupujte domače blago!

Ruski princ v bedi

Parizski »L'Intransigeant« poziva Parižane, naj se usmiliijo v bedi živečega ruskega princa Andreja Bariatinskega, vnuka carja Aleksandra II, ki živi v neki parizski bolnišnici popolnoma brez sredstev in ga gloje tuberkuloza v zadnjem stadiju. Princ Andrej se je rodil l. 1902. in je sin princeze Katarine Dolgoruke.

Astorjev tast bankrot

»Daily Telegraph« poroča iz Providence, da je bil proglašen tast multimilijonarja Jakoba Astorja, Franc's French, za bankrotne. French je bil svoje čase avtomobilski vozač v New Yorku in njegova hči Ellen je postala pred tremi leti žena Johna Jakoba Astorja.

Kulturni pregled

Zbogom, revolucija!

Nedavno je izšla knjiga angleškega sociologa Everetta D. Martina »Farwell to Revolution« (Zbogom, revolucija), ki vzbuja izredno pozornost. Je to zbirka zgodovinsko-socioloških esejov o socialnih in političnih revolucijah. Pisec se odločno razločuje od onih, ki verujejo v mistično revolucijo in v nje možnost, da osreči človeštvo. Martinova izjava je priobčena v izveščju praksi progresivno usmerjenih tednik »Pri-tomnost«, kar kaže, da jih demokratični krogi ne izključujejo iz diskusije. Ker ne vidimo v našem kulturnem pregledu samo kronike literature in umetnosti, marveč tudi kroniko idej, priobčujemo nekatere misli iz senzacionalne knjige Everetta D. Martina, ki piše med drugim:

Vse poljudne revolucionarne ideje so fikcije, ki so bile ustvarjene za strankarske interese. Povesti, ki jih pripovedujejo o minulih revolucijah, so vedno prikrojene po tem, ali je imelo gibanje uspeh ali ne. Če se gibanje ni posrečilo, je obsojeno za vse čase; tedaj ni bilo nič drugega nego pobuna, revolta, rebelantstvo, a njegovi voditelji so bili samo izjalovljeni, sovražniki socialnega reda in skupnih koristi. Če je pa imela vstaja uspeh, tedaj so njeni vodje domoljubni in junaki in njih gibanje prikazujejo kot nemik v zgodovini: trenutek, ko je zmaga la resnica in pravica nad korupcijo in nasiljem. Revolucionarne ideje so potemtakem zgolj opravilo za nasilno osvojitve državne moči in uporabo brutalnih sredstev. Pravilo je že, da se bodočnosti ohranijo revolucionarne povesti ene same zmagovite stranke. Iz daljave pač lahko opišemo sleherno revolucijo kot triumf svobode, pravičnosti in človečnosti nad temnimi silami.

Svojo »trigo sem imenoval »Zbogom, revolucija«. Ve mislim, da v bodoče ne bo več revolucij. Hotel bi samo pokazati na cikli revolucij, da je sleherna izmed njih dospeła približno tja, odkoder je izšla. Hotel bi dokazati, da v revolucijah ne odloča masa, marveč posamezniki in da kulturni napredek, ki katerumur dosega človeštvo, ni delo revolucionarnih množic, marveč plod kulturno delujočih posameznikov, izumiteljev, umetnikov, učenjakov in filozofov. Nikakor ne mislim, da nemara niso potrebne korenite spremembe v naših političnih in gospodarskih napravah. Menim samo, da ne bomo teh sprememb dosegli z revolucijami, marveč samo z odločnim delom in s soledovanjem kompetentnih ljudi, nikakor ne z množicami na ulici. Dvomim, da bi revolucija rešila sploh kateri resnejši problem v zgodovini.

Revolucija nastopa tedaj, ko se skuša katera stranka z nasiljem polastiti vladne moči. Fikcija je, da je revolucija vstaja vsega naroda zoper vladajočo brezpravnost. Še nikdar se ni zgodilo, da bi se bil dvignil ves narod, ali vsaj njegov znatni del. Revolucije začenjajo vedno samo desperatne manjšine, ki se proglasajo za ljudstvo ali pravico, da delajo v prid ljudstvu. Za ljudstvo ima sleherna revolucija enake posledice: da preide iz stare tiranije pod no-

vo. Svoboda je mogoča zgolj tam, kjer morajo vladajoči ubogati zakone. Revolucionarji tribunali si pa sami krojijo zakone in je zato vedno sovražnik svobode.

V svoji knjigi pripovedujem zgodovino desetih največjih zgodovinskih revolucij — prevarov, ki pravijo o njih, da so priborili človeštvu njegovo svobodo in napredek. Realistični pogled nanje dovolj zgovorno prepričuje, da je bila sleherna izmed teh revolucij v bistvu drama zaslepjenosti. Nobena ni uresničila svojih smotrov. Vsaka je skušala z donkihotsko zaletenostjo naglo in siloma doseči to, kar je mogoče uresničiti samo z dolгим kulturnim razvojem. Prav ta razvoj pa je revolucija pretrgala in ljudje so bili morali kakor po velikem potresu z velikim trdom zbirati ostanke in na razvalinah znova graditi republiko svobodnega človeka.

Če se vprašujemo, kaj je človeštvo v zgodovini doseglo z revolucijami, opazimo, da so bile le-te samo epizode in da so se pojavile prav tedaj, ko bi bilo najbolj potrebno razumno vodstvo, ne pa divjanje množic.

Pisec deli revolucionarne epizode v tri cikle, izmed katerih se je novodobni začel 1. 1642 v borbi za svobodo zoper reakcionarne Stuartovce v Angliji. Vse revolucije 19. stoletja je po njegovi sodbi korumpirala rousseaujevska sentimentalnost in nje laskanje množici. Ruska revolucija je uspešna in pokazala, da zmaga množice ne vodi v svobodo. Fašizem in nacizem sta izkoristila novo psihologijo propagande, se bistvo učila pri komunistični diktaturi in komunistični revolucionarni strategiji ter naposled privedla svoje narode pod nacionalistično diktaturo, v državno kapitalistično gospodarstvo in pod absolutistično vladno. Namesto srednjeveške cerkve, so se na mah polastili duš idealni absolutistične države. Stoletja svobode so pozabljena in množice državljanov se vdajajo ukazom. Tako so revolucije v nekaj tisočletjih privedle človeštvo do oboževanja države, v to čudno verstvo, ki ga je inteligentna manjšina zavržla že v dneh Aristotela. Edin resničen napredek zaznamujemo v znanosti in umetnosti: vse socialne in politične revolucije pa so se izkazale za sovražnice napredujoče civilizacije.

Tako se je angleški sociolog uprl eni izmed političnih misli naše dobe. Njegovi nazori vzbujajo mnoge diskusije za in proti; vsekakor ustrezajo zmrstosti angleškega temperamenta in empiričnemu značaju angleške miselnosti. Posebno zanimivo so v zvezi s stalno zgornjim vprašanjem ruske revolucije in nje usode. Ali se bo v zvezi s tem nujnim regresijam vrnila na svoje izhodišče? To je malo verjetno. Kajti naj se revolucija še toliko spremeni, ne more nihče dvomiti, da Rusija ne bo nikdar več to, kar je bila pod carskim samodržstvom. Njen feudalizem je pokopan za vedno. Sporno je samo vprašanje, ali ne bi bilo mogoče z manjšini žrtvati doseči podobnih končnih rezultatov? Zakaj samo ti, za sedaj še nedogledni rezultati bodo zgodovinski sodniki revolucij!

Zvonimira župevčeva odhaja

Naša odlična koloraturka gdč. Zvonimira Župevčeva odhaja na novo službeno mesto v Zagreb. V teku svojega umetniškega udejstvovanja v Ljubljani si je pridobil sloves odlične umetnice in je prav, da se je ob odhodu spominjamo.

Zvonimira Župevčeva se je rodila v Berlinu, kjer je bil oče tenor komične opere in profesor glasbe. Tudi njena mati je bila glasbeno nadarjena. Kljub prvim večjim mladostnim uspehom se hčerka ni nameravala posvetiti gledališkemu poklicu. Pod očetovim vodstvom pa se je vendarle vtrajno šolala in obiskovala tudi berlinsko visoko operno šolo, kjer je zlasti študirala dramatik. Ze v Berlinu je nastopila z velikim uspehom v »Čarobni pisca-

ne» v vlogi kraljice, ki je bila tudi njena krstna predstava po preselitvi v zagrebški operi. V največje veselje pa ji je bilo, ko se ji je po odlični uspehi nastopov »Rigoletto« in »Čarobni pisčali« pokazala možnost stalnega umetniškega udejstvovanja v ožji slovenski domovini, kjer je bil do zaključka letošnje sezone oče močno uvaževan profesor petja na državnem konservatoriju v Ljubljani.

Gdč. Zvonimira Župevčeva se je uspešno udejstvovala tudi kot koncertna pevka. Pela je na nešteti radijskih koncertih in še na mnogih kulturnih in humanih prireditvah, kjer sta jo občinstvo in kritika vedno sprejemala z največjim priznanjem. V teku preteklega gledališke sezone je večkrat gostovala tudi v zagrebški operi v naslovni partiji Donizettijeve glasbene mojstrovine »Lucia di Lammermoore« in v vlogi Konstanke Mozartove opere »Beg iz Saraja«. Vsak njen nastop je bil za zagrebško publiko pravi umetniški dogodek. Tamonjši glasbeni recenzenti so ponovno podarjali, da je treba gdč. Župevčevu zvabiti v Zagreb, ki bi tako uspešno izpolnil vrzel svoje opere. Naposled se je tudi naša pevka odločila, da menja gledališka tla. Obvezala se je pa, da bo večkrat gostovala tudi v Ljubljani. Simpatični umetnici, ki ne more prehaliti naše operne publike in ki jo bomo, kakor upamo, kmalu zopet slišali v Ljubljani, želimo v Zagrebu kar največ uspeha.

Kupuj domače blago!

Zapiski

SPOMINU EMILA ADAMIČA

Pravkar je izšla knjižica z naslovom: Milan Mahkota, Osebnost Emila Adamiča, učitelja in skladatelja. Založil jo U. U. sresko društvo Laško (40 str., Din 6. — za učitelje — pri predsednikih sreskih društev Din 5.). Pisec te knjižice, ki je nastala na podlagi starih predavanj v učiteljskih društvih, je zbral precej gradiva, osebnih spominov in tudi glasbenih opazk o našem slovenskem skladatelju, čigar pomem ključ po večji izpni študiji. Le-to pripravi za prihodnje mesece skladatelj in glasbeni kritik L. M. Škerjanc in se lahko že danes veselimo, da bo izšla o Emilu Adamiču monografija, ki bo dostojna njegovega pomena za slovensko glasbeno kulturo. Milan Mahkota je imel s svojim spisom mnogo skromnejši namen, saj sam pravi, da je hotel opisati »ostro in majhno fotografijo njegove viharne in raznolike življenjske poti ter skromno, s sviničnikom izdelano skico njegovega duševnega obraza, ki je ni izvršil akademski slikar, temveč amater«. Čeprav bo knjižica tudi takšna, kakršna je, ustrezala zlasti učitelstvu, ki se hoče na hitro roko informirati o največjem skladatelju iz svojih vrst, bi vendar lahko napravil pisec še boljše in ostrše skico, če bi gradivo bolj zgostil in ne bi po nepotrebnem preskakoval, delal ovinkov in se ponavljal. Tako je njegovo delce postalo manj pregledno, kakor bi lahko bilo. Kronološka metoda je pri takih skicah vedno najboljša, ločitev življenjskega (osebnost) in dela v dve poglavji bi pa preglednost samo še povečala. Knjižica je tudi ilustrirana. Zeleti bi bilo, da bi se uresničil pisčev priklupni predlog o izdaji Adamičevega Izbranega dela v petih knjigah.

»Življenje in svet« prinese v prihodnji številki članek »Človek« — gospodar in suženj zemlje, dalje aktualen prispevek h kitajsko-japonskemu konfliktu »Pomen Sanghaja« (z risbo in slikami), nadaljevanje potopisnega krajanja dr. Antona Debeljaka »V deželo dveh tisoč jam« in Dumasovih »Treh mušketirjev« z Nörtetransdorsovimi ilustracijami, Ignac Koprivc je prispelval »črtico« »Podeželski obrabi«. V rubriki iz literarnega sveta priobčuje J. Kostial literarno-zgodovinsko zanimivost, ki kaže, da je učenila povest Janka Veselinoviča »Čiča Tomaž« inspiriral Ivanu Cankarju enega njegovih najboljših spisov »Hlapca Jerneja«. Anton Debeljak je tu zastopal s sonetom »Vsiljivost« in z beležko o novem Čelinovem episu, P. Karlin pa priobčuje prevod Valéryjevih napisov za glavne vhode novega Trocadera v Parizu. Rubrike iz praktične medicine, Tehnični obzornik, Praktične novote, Sah i, dr. zaključujejo pestro ilustrirano številko.

Ilustrovani kuryer Codzienny »o Slovencih in Ljubljani. Znam krakovski dnevniki »Ilustrovani kuryer Codzienny«, ki je največji in najbolj razširjen poljski dnevnik, je priobčil v številki z dne 19. t. m. daljši članek varšavskega docenta slavista dr. Józefa Golabka »Slovenski prijatelji Poljakov«. V tem članku, ki je opremljen s pogledom na Ljubljano in sliko dramskega gledališča, pripoveduje poljski znanstvenik o svojem nedavnem obisku v Ljubljani in posebej še o kulturnih stikih med Slovenci in Poljaki. Zlasti omenja delovanje Društva prijateljev poljskega naroda in njegovega predsednika dr. R. Moleta, naraja vsa novejša prevoda

iz poljščine in označuje vse, ki si jih je pridobil za slov.-poljske znanstvene stike univ. prof. dr. Ilesid. Vmos pripoveduje doc. dr. Golabek, čigar izjave o poljski slavistiki smo ondan priobčili v »Jutru«, marsikaj poučnega o Ljubljani in njenih zanimivostih.

Zdravniški vestnik, strokovno glasilo slovenskega zdravništva, ki izhaja v redakciji dr. Neubauerja (Golnik), prinaša v pravkar izšli številki (junij-julij) razpravo dr. Pavla Lunačka o vaginalni preiskavi in puerperalnih infekcijah, dr. Simoniti razpravo o črevesni tuberkulozi (s slikami na posebnih prilozhah), dalje prispevek dr. Tomaža Furlana »Silicosis« (s slikami), dr. Igor Tavčar je zastopal z doneskom »Ukuzovca, bolezni kot alergija — smeri tozadavne molenne terapije«, nadaljuje in končuje se raz-

prava dr. Božene Merljak »Patogeneza likter«. Pod zaglavljen iz prakse so objavili prispevki dr. A. Breclja dr. Kremžarja, dr. A. Musiča (o dr. Defranceschiju), Rutke: Iz socialnega zavarovanja, iz medicinskih časopisov. Nove knjige zaključujejo številko.

Srpski književni glasnik priobčuje v najnovejšem zvezku med drugim prevod črtice Karla Čapka »Zbirka znanke« in prispevek N. Meljankove-Papouškove Karla Hynek Macha. Omeniti je še nekrológ Stanoju Stanojeviču iz peresa dr. Čubrloviča in esej dr. I. Goleniščeva-Kutuzova »Puskinovi čitatelji«. V politično aktualnost sega članek Živ. Balužića »Poskusi za ustvaritev novih odnosov med Italijo in Anglijo. Med književnimi poročili je tudi daljši referat T. Potočarja o Monumenta artis slovenicae II.

S P O R T

Nova poglavja v sporu JPS—Ilirija

Plavalni savez je zaradi odsotnosti najboljših plavalcev na seniorskem državnem prvenstvu popolnoma izgubil glavo in vali krivdo za vse neljube dogodke na klube

V našem plavalnem sportu so letos proti kraju sezone nastopile zelo žalostne razmere. Se ni dolgo tega, kar smo se na tem mestu veselili lepih uspehov naših najboljših plavalnih klubov v konkurenci za Jadranski pokal in komaj je minilo juniorsko prvenstvo, ki je pokazalo velik napredek našega naraščajoč v tej sportni panogi, pa so se začeli vseliti dogodki, ki mečejo na odlično plavalno gospodo v Zagrebu zelo čudno luč. O tem smo pred dnevi že objavili precej obširen članek, v katerem je bila najvažnejša ugotovitev, da JPS pripravi svoje elite tri klube na seniorsko državno prvenstvo v Dubrovnik, čeprav so mu kakor n. pr. Ilirija dovolj pravočasno sporočili, da na te tekme ne morejo iz najboljših tehnega razloga, ker pač nimajo denarja.

Ko se je JPS zavedel, da je ta odločitev Ilirijo dokončna in da vztraja v tem, da hoče dati svoje plavalce na razpolago — samo za morebitno izbirno tekmo — kolikor bi bilo potrebno — in za državno reprezentanco, oboje seveda na stroške pridobiteljev, — je ta JPS poslal Iliriji precej kratko, zato pa dovolj žaljivo pismo, v katerem ji očita stvari, kakor dozdaj v sportni odnosih med klubi in nadrejenimi organizacijami niso bile običajne. Višek »korrektnosti« je v tem pismu suho obvestilo, da je savez o tej dozdajni sabotaži prvenstva s strani Ilirije obvestil tudi ministrstvo za telesno vzgojo s prošnjo, naj v bodoče Iliriji vsaki podporo za plavalne namene. Edinstven je tudi očitek zaradi nove skakalne deske, ki jo je s savezno podporo te dni prejela iz Nemčije Ilirija kot najboljši skakalni klub v državi. Če jo je JPS sklenil nabaviti, je pač ni mogel dati v uporabo drugemu kakor Iliriji ali pa jo za dobo dolgih let spraviti v svoje skladišče.

Nato »prijazno« pismo je Ilirija odgovorila enako »prijazno«, namreč s hudim protestom zaradi neosnovanih očitkov in groženj na njen račun. Klub podarja še enkrat, da za udeležbo za prvenstvo v Dubrovniku nima denarnih sredstev, pri čemer izrecno pravi, da iz sred-

stev ministrstva za telesno vzgojo dozdaj še ni prejel nobene niti posredne niti neposredne podpore. Ilirija se je doslej udeležila — ne tako kakor ostali najboljši klubi, ki se jim zato ni skrivil noben las — vseh državnih prvenstev in je zato potrošila okoli 150.000 Din ne glede na ogromne ostale žrtve, ki jih je imela za razvoj plavalnega sporta v državi. Upravni odbor meni dalje, da je stvar okusa, če JPS očita klubu nabavo nove skakalne deske, ker s tem najbolj omalovažuje vrednost njegovega prvega in edinega čina za napredek skakalne panoge. Klub odklanja vsako odgovornost za sestavo državne reprezentance, ker je to pač naloga saveza, ki ima vsak čas priliko in za nekatere plavalce tudi dolžnost, da jih pozove v državno ekipo. Glede koraka pri ministrstvu obeta klub demanti na pristojnem mestu ter sprejema v znanje, da je savez kot represalijo odpovedal gostovanje českoslovaške reprezentance v Ljubljani, kakor je to bilo določeno prvotno, čeprav tudi ta sklep samo škodil interesom plavalnega sporta, ki bi morali biti za savez prvi in najvišji cilj. Tako nazadnje Ilirija:

JPS in Ilirija sta med tem izmenjala še nekaj suhih brzojav glede poziva njenih plavalcev v Dubrovnik in tudi še eno pismo, ki je spet sestavljeno v sličnem tonu kakor prej omenjeno. Situacija je zdaj takšna, da ima menda JPS namen pozvati nekaj redkih Ilirijancev v Dubrovnik, brez katerih absolutno ne more sestaviti popolnega moštva, toda stvar še ni vsestransko razčiščena. Treba je torej čakati še na nove in bolj razumljive brzojave! Po vsem tem je dovolj očitno, da je JPS pred viškom sezone, za katerega bi se moral pripravljati še mesec prej, popolnoma izgubil glavo in zdaj navskrat oteva vse druge ter vali krivdo od sebe, čeprav bi jo moral vsa marsikaj, kar je zdaj narobe, prevzeti sam-nase.

V 10 se glasi po novem prvi stavek takole: Če se eni izmed strank privedi prosti udarec, morajo biti nasprotni igralci oddaljeni od žoge najmanj 9,15 m vse dotlej, dokler ni udarec izveden, razen če so na lastni prečni črti v vratih.

12 službenih tolmачev se glasi po novem četrti stavek: Če se igralec vrne v igro ali če vstopi v igro šele potem, ko se je začela in se ne prijavl sodniku, ga mora sodnik opomniti. Če je bila zaradi tega igra prekinjena, jo je treba nadaljevati po določbah 16 pravih igre. Če ta igralec razen tega zakrivi še drug pregrešek, se kaznuje po predpisih, ki jih je kršil.

Te spremembe stopijo na vsem področju LNP v veljavo že jutri.

SK Kranj: Mars

Jutri popoldne ob 16.15 s predtekmom ob 14.45

Mladi Marsovci so za nedeljo povabili v goste moštvo Kranj, da pregledajo svoje vrste za bodoče prvenstvo v I. razredu, za katero so si snabavili nekaj novih moči. Sicer bo to le prijateljsko srečanje, pa vendar bo zanimivo, ker si bosta stala nasproti dva krepka nasprotnika. V predtekni pa bosta preiskovala moči Slovan in Mladika, ki sta tudi oba v mrtvi sezoni izboljšala svoje vrste.

Začetek predtekme je ob 14.45, glavne pa ob 16.15. Zaradi propagandno nizke vstopnine bo poset vsakomur mogoč.

Tehnična navodila za dirkače

ki bodo dirkali na dirkališčnih dirkah v nedeljo 29. t. m.

Starejšim dirkačem — kolezarjem takih navodil ni treba, ker vsi dobro vedo, kako je treba voziti pri dirkah na dirkališčih. To pot pa bo gotovo nastopilo mnogo mlajših juniorjev in novincev, za katere bo vojna na ograjeni progi nekaj popolnoma novega. Zato je treba, da vedo naslednje:

Dirkalna kolesa morajo biti brez zavor, brez krilnih matk, brez blatnikov in brez prostega teka. Pri vožnji v konkurenci je treba sotekmovalca prehitevati vedno z desne strani. Gneteti se s komolci ob sotekmovalca ali pa jim v ožjem kotu rezati pot je po pravilih prepovedano. Dalje je prepovedano voziti z notranje strani dirkališnega rola, to je v levi smeri vožnje, prav tako pa tudi ni dovoljeno med vožnjo izpuščati krmilo kolesa. Samo po sebi umljivo se mora dirkač na prireditvi vesti dostojno.

Glede kolezarj, ki si hočejo tako ali tako olajšati vožnjo z drugimi tubolarji ali brez blatnikov in slično, je treba opozoriti, da morajo biti njihova kolesa popolnoma turistična, to je z navadnimi zračnicami in blatniki, ker seer ne bodo smela tekmovali. Enako velja tudi za kolezarje — turiste.

Celjski nogomet: Jutri ob 16.30 se bo pričela na Glaziji v Celju prijateljska tekma med kombinirano mladino SK Celja in rezervno SK žalca.

SK Ljubljana: Zaradi nedeljskih nastopov se opozarja igralci lileginega in prvega moštva na objavo, ki so na obdobjem mostu.

SK Svoboda. Od 17 dalje obvezen trening vseh nogometašev. Po treningu sestanek v garderobi zaradi nedeljskega gostovanja.

SK Reka. Jutri ob 15. naj bodo igralci I. moštva na igrišču Korotana na Rakovniku zaradi turnirja. Opremo naj dvignejo danes od 18. do 17 ali jutri od 9. do 10.30.

Kolektivna pogodba jeklarniškega delavstva na Ravnah

Po več kakor poldrugetnih neregularnih razmerah, ko je bila odpovedana o delavsko-organizacijske kolektivna pogodba v jeklarni grofa Thurnskega na Ravnah, se je naposled dosegel s podjetjem sporazum. Med delavstvom je zavladalo zadovoljstvo, ker je ravnatelj inž. Lorberauer sprejel važne točke predložene pogodbe, s katerimi so dosežene razne ugodnosti in zboljšanje materialnega stanja delavstva.

Delovni čas je praviloma določen na 8 ur dnevno, more se pa zaradi nezadostnega dela skrajšati na 4 delovne dni v tednu. Če pa bi bilo polpetje primorano zaradi pomankanja naročil ali drugih vzrokov delo vsakega obrata ali posameznih oddelkov ustaviti in bi delavstva ne moglo zaposliti pri produktivnem delu, se bodo delavci zaposlili pri zaslinem.

Vsak delavec je uvrščen v kategorijski medzni razred in znaša temeljna plača 7 do 4 Din, kar je povprečno 10 do 12% povška. Vsa dela v akordu se plačujejo 15% nad temeljno plačo, a je v vsakem primeru delavcu zajamčena njegova kategorijska plača. Vsa nadurna dela se plačujejo za 50% višje. Poleg dosežene mezdne povška bo delavstvo deležno doklade za stanovanje ali dajate v naravi in pa kurjavi po znižani ceni. Ako delavec zaradi bolezni ali nezgode ne more na delo, dobi za dobo enega tedna razliko med zasluženim in hranarino.

Delavcu, ki je bil nepretrgoma zaposlen leto dni, pa je odpočitek na vojaške vaje, pri čem za dobo starih tednov mežla za zamujene delovne dni. Podjetje bo dalje skrbelo za delovne obleke, potrebne pri čistilnih delih, kjer se obika zelo kvari. Dosegel se je za vse delavstvo tudi štiriurnevni plačani dopiet.

Sokol

Sokol v Dobovi je imel letni nastop 15. t. m. ob lepem obisku. Najodličnejši je bil obisk bratov in sester iz zagrebških sokolskih društev. Vse pa je strelmo nad 37 mož broječo godbo Sokola II., ki je odlično igrala. Razumljivo je, da je bil ob taki godbi tudi sprevid veličastnejši in skoro udeleženci niso prišli na račun z domoljubno pesmijo. Ob stiku vseh v sprevidu so sledili nagovori in pozdravi starost domačega društva br. Vadenla, pozdravi državni zastavi in starosti SKJ jugoslovenskemu kralju. Narodna himna je zaključila ta uvodni nastop. Na prostoru bratov Kovarčevih, ki je hkrati letno telovadišče, se je nato začelo nastopanje telovadnih skupin, ki so se vse dobro izkazale. Ob stiku telovadcev in Sokolov v kroju je izpodbijal navzočnega zupana odposlanec br. Kirinji s končnim prijavkom, da pričakuje zagrebški Sokoli obiska s strani dobovskih. Izpodbijane besede je naposled izrekel se br. dr. Vretovšek, prosvetar celjske župe.

Umetniški večer v Sokolskem domu v Trbovljah. Pod okriljem kvarteta rudniških namencevencov do drevi v Sokolskem domu pester večer, ki bo nudil izredno lep umetniški užitek. Poleg domačih pevcev nastopi mladi plesni par, domačinka Hemmika Kuharjeva, ki študira pri baletnem mojstru ljubljanske opere inž. Golovinu, in talentirani plesalec Emil Frelih iz Ljubljane. Na klavirju jo bo spremljal konservatorist Darko Zupančič. Večer, ki bo pomenil brez dvoma redek kulturni dogodek v rudarskih revirjih, se jutri v Hrastrniku ponovi.

RADIO

Sobota, 21. avgusta
Ljubljana 12: Pester program s plošč. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. — 18: Za delopust igra Radio orkester. — 18.40: Freudovi učenci (prof. E. Hrovat). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: O sodobnem mestu (g. Ivo Zoričič). — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuharj). — 20.30: Veseli pisavi, večer, ki ga priredit za radijske poslušalce želi iz Ježek. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio orkestra.

Nedelja 22. avgusta
Ljubljana 8: Veseli nedeljski pozirav (citratni trio »Vesna«), vmes plošče. — 9: Cas, poročila, spored. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. Gvido Ramt). — 10: Prenos-promenadnega koncerta iz Dobrne, dirigent g. Jos. Raha. — 11.30: Otrška ura: Jurček in Jerica. — 12: Prijubljeni napevi (plošče). — 13: Cas, vreme, poročila, spored. — 13.15: Lahka glasba Radio orkestra. — 17: Kmet. ura: Koristi zložbe zemljišč (inž. Rado Lah). — 17.30: Plesna glasba: Radio jazz in seestre Stritarjeva. — 18: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Jurj Mihevc — slovenski komunist v Parizu (g. L. M. Škerjanc). — 19.50: Nastop dveh naših izseljencev z besedo in glasbo. — 20.30: Pevski koncert ge. Marjane Peršlove, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek, vmes koncert Radio orkestra. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Lahka glasba Radio orkestra.

Beograd 17: Zborovski koncert. — 19.50: Orkester. — 21: Pevska ura. — 22.15: Lahka godba in ples. — Zagreb 16.45: Zborovski koncert. — 20: Tamburaški zbor. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Praga 20.30: Prenos cerkvene koncerta iz Salzburga. — 22.35: Plošče. — 22.45: Ciganska godba in ples. — Varšava 20: Plošče. — 21: Zabaven program. — 22: Plesni. — 22.30: Plošče. — Dunaj 11.45: Koncert dunajskih simfonikov. — 13: Lahka godba. — 15.49: Komorne skladbe. — 16.45: Orkester. — 18: Mešan program. — 19.30: Prenos Suppejeve opere »Bocaccio«. — 21.45: Plošče. — 22.30: Sonate za violino in klavir. — 23.20: Ples. — Berlin 19.30: Plesni. — 20: Koncert solistov: zbor in orkestra. — 23: Poziv na ples. — Milandn 19: Bavarske pesmi. — 20: Orkestralni koncert. — 22.30: Ples. — Stuttgart 19.30: Zvočna igra. — 20: Orkestralni koncerta segenide. — 21: V plesnem ritmu.

Rafael Sabatini:

MORSKI KRAGULI

Gusarski roman

Asad je potegnil gusarjevo silno postavko k sebi in ga tako pristrčno pozdravil, da je Fenzile, ki je oprezala iz za svojega rešetčastega okna, od togote zaškripala z zobmi.

»Slava in hvala Allahu in našemu preroku Muhammedu, da te je zdravega privedel v moje naročje, o sin! Novica o tvojih zmagah je z radostjo napolnila moje staro srce.«

Temu pozdravu je sledilo razkazovanje zakladov, uplenjenih na holandski ladji, ki je njih vrednost daleč prekašala Asadovo najbolj drzno pričakovanje. Nazadnje so spravili plen v zakladnico, in Tsamani je dobil nalogo, naj ga vestno popiše ter določi, koliko pride na posamezne udeležence gusarske odprave — zakaj vsi, od paše pot predstavnik države pa do najnižjega gusarja na zmagoviti pravoverniški ladji, so bili družabniki, in vsak je dobil po svojem činu primeren delež plena, od čigar skupne vrednosti je dvajsetina osebnopripadala Sakr el Bahr.

Na dvorišču so ostali samo Asad, Marzak in janičarji ter Sakr el Bahr z Alijem in Jasperjem Leighom. Sakr el Bahr je predstavil častnika, ga

42

pohvalil kot močnega, ki je prišla nanj Allahova milost, kot hrabrega bojevnika in spretnega mornarja, ki želi posvetiti islamu vse svoje življenje in znanje. Prosil je Asada, naj potrdi Jasperja Leigha v njegovem činu.

A tedaj mu je Marzak osorno segel v besedo, rekoč, da je med vojščaki vere že preveč nazarenških psov in da ni pametno še bolj množiti njihovo število. Kako se Sakr el Bahr le upa tako samolastno ukrepati?

Gusar ga je premeril s pogledom, ki je bil hkratu zavzet in porogljiv.

»Prevzetno se ti zdi, da sem pridobil zastavi našega gospodarja Muhammeda novega vernika?« je vprašal. »Pojdi in beri najmodrejših vseh knjig. Pogledaj, kaj je tam označeno kot dolžnost vsakega zvestega vernika, in pomisli, o Asadov sin, da s svojimi besedami pešuje mene in svojo lastno mater. To se ti kakopak ne zdi Bog ve koliko, a hkratu skruniš tudi Allahovo blagoslovljeno ime in stopaš na pot, ki vodi v pogubljenje.«

Marzak se je ponašal odmakni; grizel se je v ustnice in s strani mrko gledal gusarja, med tem ko je Asad v znamenju pritrdila pobesil glavo.

»Dobro si izkušen v pravi veri, o Sakr el Bahr; oče modrosti si in hkratu oče poguma.«

Nato je paša rekel kapitanu Leighu, da je dobro došel, ter ga z imenom Jasper reiš sprejel v družbo vernikov.

Ko je bilo to storjeno, so odpadniki in Alija odšli, janičarji so pa odšli k vhodu na stražo.

Tedaj je paša plesnil z rokami in ukazal sužnjem, ki so prihitali, naj prinese jedi in pijačo. Sakr el Bahr je povabil, naj sede k njemu na divan.

Ko je bila voda prinesena in predpisano umivanje opravljeno, so sužnji postavili prednje okusno jed iz mesa in jajec, začinjeno z maslinami, citronami in raznovrstnimi dišavami. Z bogaboječim vzdikom »Bismillah!« je Asad razlomil kruh in segel z roko v lončeno skledo. Še med jedjo je gusar začel pripovedovati o svojih pustolovščinah. Ko je končal in je Asad spet z ljubečimi besedami pohvalil dejanja, je Marzak zdajci vprašal:

»Ali si imel na tej nevarni poti v daljnjo deželo zgolj namen, da upleniš dva sužnja?«

»To je bilo samo del mojega načrta,« je Oliver mirno odvrnil. »Kakor dokazuje uspeh vožnje, sem odrinil na morje, da nagrabim v službi prerokovi kar največ plena.«

»Saj nisi mogel naprej vedeti, da boš srečal to bogato holandsko ladjo,« je oporekel Marzak z istimi besedami, ki mu jih je bila mati položila na jezik.

»Res ne?« je vprašal Sakr el Bahr in se samozvestno nasmehnil — tako samozvestno, da je Asad nehoti prisluhnil, češ, s kakšnimi besedami bo potlačil laž nazaj v tožnikova usta. »Ali mar nimam zaupanja v Allaha, Vsemodrega in Vsevednega?«

»Tako mi kurana, dobro si odgovoril!« ga je pristrčno pohvalil Asad, zakaj kamen se mu je bil odvalil od srca.

Toda Marzak še ni hotel priznati, da je poražen; pri zviti materi je bil hodil v dobro šolo.

»Vendar se skriva za vsem tem nelaj, česar ne razumem,« je zamrmral z nepravno prijaznostjo.

»Pri Allahu je vse mogoče,« je z začudenim glasom odvrnil Sakr el Bahr, kakor da bi hotel reči: neverjetno je, da bi moglo Marzakovi bistrumnosti res kaj uiti.

»Hvala ti,« je z vpludnim priklonom odvrnil mladenci: »A razloži mi, o mogočni Sakr el Bahr, zakaj si se zadovoljil in odvedel s iste daljne obale samo ta dva sužnja, ko bi jih bil zlahka ugrabil petdesetkrat toliko?« Tako govorec je nedolžno pogledal gusarju v zarjaveči obraz; Asad je zamisljeno nagrbnil čelo.

V svojo opravičbo je imel Sakr el Bahr samo laž; nobena, še tako visoko dončena publicca o veri mu ni mogla pomagati. Nekaj je moral reči, a zavedal se je, da bo vsako pojasnilo nekoliko šepasto.

»Ujetnika smo zajeli v prvi hiši, ki smo naleteli nanjo, in njuno ugrabljenje je zbudilo precej hrupa. Nisem se smel s svojimi spremljevalci še bolj oddaljiti od ladje, da ne bi sprlili njihovega življenja v nevarnost.«

Globoka guba na Asadovem čelu ni izginala, in Marzak je to skrivaj opazil.

»A Otmani te je vendar silil, da napadite neko spečo vas, ki ni vaše navzočnosti niti stitila? Ti si se pa branil.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka na vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki imajo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in čisti se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka na vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 30.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka na vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajate znamki L., če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni polovici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljanjati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Letovišča

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

»Gostilna Ljubljana«

Sibenik (na obali). Edina slovenska gostilna v Sibeniku. Dobra slovenska kuhinja, prvovrstna vina, sobe za tuje. Cel pension Din 37 dnevno. Priporočeno se Franja in Andrej Zuljan. 20477-19

Prehrana

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sprejem abonente na soladne in dobre hrane. Ivana Fabjan, Zolotica 16. 20660-14

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sposobnega korespondenta ali korespondentko s snanim tujih jezikov in dobrega uradnika za samostojno vodenje kolonizacijskega oddelka — ljubeč, trgovsko podjetje. Nastop takoj. Obširne ponudbe na: Sušak, Poštni predal 78. 20172-1

Vzgojiteljico

za Ljubljano. Hčem za takoj k 8 dečkom od 8 do 11 let. — Znanje slovenske, francoske, nemške in klavirja, zdravo in ne pod 80 let staro. Ponudbe s referencami na ogl. odd. »Jutra« pod »Vzgojiteljico«. 20694-1

Samostojno kuharico

išče večje podjetje v Ljubljani. Ponudbe s zahtevno plačo na ogl. odd. »Jutra« pod »Zanalskive«. 20694-1

Kuharico

srednje starosti, pošteno, kerljivo in medljivo, katera ima večjo prakso v boljših restavracijah, sprejme takoj v stalno službo boljša gostilna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20679-1

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

87

Ubogi otrok prileti z mehkim koncem na kamenita vežna tla, jaz pa z glavo. »Ajaj!« zavpijem. Vsa omamljena sediva že nekaj časa, ko se nekje v temi odpro vrata in se začuje glas Šilonoskinega očeta: »Tamle sedita! Slišim ju!«

Naslove malih oglasov pošiljamo samo onim, ki pošljejo znamke za 3 din.

Brivskega

»močnika sprejem takoj. Prednost starejša, hitra in dobra mod. Alojzija Šturm. Kamnik. 20668-1

Služkinjo

vajeno vsega blagodeja, in življana na stroj, sprejem. Florjanska 16. 20669-1

Pomožno pisarniško

moč želim za 10 dni Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20702-1

Gospodično

s velikim matero, staro 30 do 36 let, simpatično sprejme v službo za ves dan. Imeti mora smisel za turnalistiko, pravdobro oblaščati slovensko in vsaj pasivno nemščino francoskino in angličino. Vestne in ločljive, tiste naj pošljejo ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Začetnica 8787«. 20730-1

Soferja

za avtomobil v Celju sprejem takoj. Ponudbe na družnično »Jutra« pod »Zanalskive«. 20731-1

Služba išče

vzika beseda 50 par, za vsako besedo 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Natakarica

dobro izveščana, težko mesto na veleobjemu. Poizve se restavracija »Soba« Sv. Petra c. 20716-2

Pekovski

»močnika sprejem takoj. Prednost starejša, hitra in dobra mod. Alojzija Šturm. Kamnik. 20668-1

Služkinjo

vajeno vsega blagodeja, in življana na stroj, sprejem. Florjanska 16. 20669-1

Pomožno pisarniško

moč želim za 10 dni Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20702-1

Gospodično

s velikim matero, staro 30 do 36 let, simpatično sprejme v službo za ves dan. Imeti mora smisel za turnalistiko, pravdobro oblaščati slovensko in vsaj pasivno nemščino francoskino in angličino. Vestne in ločljive, tiste naj pošljejo ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Začetnica 8787«. 20730-1

Soferja

za avtomobil v Celju sprejem takoj. Ponudbe na družnično »Jutra« pod »Zanalskive«. 20731-1

Služba išče

vzika beseda 50 par, za vsako besedo 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

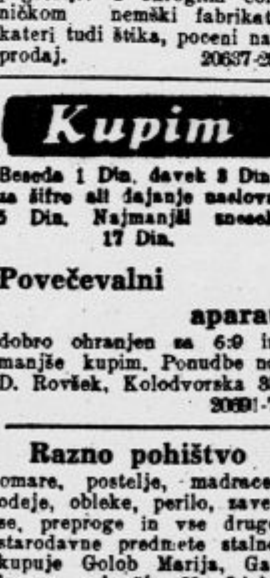
Natakarica

dobro izveščana, težko mesto na veleobjemu. Poizve se restavracija »Soba« Sv. Petra c. 20716-2

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

87

Ubogi otrok prileti z mehkim koncem na kamenita vežna tla, jaz pa z glavo. »Ajaj!« zavpijem. Vsa omamljena sediva že nekaj časa, ko se nekje v temi odpro vrata in se začuje glas Šilonoskinega očeta: »Tamle sedita! Slišim ju!«

Kapital

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilni vlogi vseh denarnih zavodov terjate in vrednostne papirje v vsaki vlogi najkvalitetnejši po najvišji ceni.

takoj v gotovini A. Planinšek Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10. 30-16

V najem

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vodno žago s mlinom ali gostilno, vsamem v najem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Gotovina«. 20479-17

Lokali

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino s mešanim blagom iščem v najem na delu ali v mestu za mesec oktober ev. november s ali brez stanovanja. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Prometna točka«. 20628-33

Na Jesenicah

na glavni cesti oddaljeno lokal primeren za vsako obrt. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Gotov uspeh«. 20715-19

Posest

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksov, posestev gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vil in naprednej gradbeni strokovni izobražen posredovalec Kunaev Ludvik, Cesta 20, oktobra 6, Telefon 37-33. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za nasvete brezplačno na razpolago. 69-20

Kupci, pozor!

V nedeljo 22. t. m. ob 10 uri depodimo se prodajo na licu mesta iz proste roke večje in manjše zemljiške parcele (travniki), kateri se nahajajo v bližini glavne ceste. Kraj je idealen, lepa lega. Prodajalec se bo pomenil. Zbirališče Tržaška cesta pri dolgem mostu. 20663-20

Ca 5.000 kv. m zemljišča

prodam takoj v Spodnji Šiški. Poizve se pri Mišček Mirko, brusilnica stekla in ogledal, Ljubljana VII. — Medvedova 98. — Telefon 35-75. 20663-20

Novozidano hišo

prodam ali samsenjam za malo poselstvo v bližini Maribora. Marja Brezje 74. Maribor. 20735-30

Dijakške sobe

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dva dijaka

nizkoletca iz boljše rodbine sprejem na dobro hrano ter strojno in solitno tano vanje v centru mesta. Cena umerna. Pomoč pri učenju ter strogo nadzorstvo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19542-22

2 dijaka

srednjeletca, sprejme učiteljska družina v zelo dobro opremljenem in blaginjskem bližini Realka in Srednje tehnične šole. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20661-22

Dijakinjo

sprejem na hrano in stanovanje. Vprašati Vojnaka kova ul. 18, med 9 in 12 ur. 20665-22

Sobo odda

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20662-33

Prazno sobo

s posebnim vzhodom, sračno solitno, v prvem nadstropju oddam na Celovski cesti 271, nasproti gostilne »Kmet«. 20648-23

Solnčno sobo

lepo, opremljeno, poseben vhod, oddam. Tyrseva 37/1, desno. 20660-33

Prazno sobo

in opremljeno s posebnim vzhodom oddam eni ali dvem osebam takoj ali septembra. Na željo tudi s hrano. Ribarjeva 9/1. Za O brtno šolo. 20662-23

Prazno sobo

lepo, solnčno v centru od dam takoj. Poizve se Modic, Covaeva 9/1. 20666-33

Sobo

sončno, opremljeno, oddam poseben vhod. Reber, 3/II, desno. 20743-23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom v centru, lepo opremljeno oddam eni ali dvem osebam na ogl. odd. »Jutra« pod »Profesorica«. 20494-23a

Delavka

išče stanovanje kot proti plačilo za večerno delo. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20675-33a

Majhno sobo

v centru mesta, išče gospod. Po možnosti med Tyrsevo in Bleiweisovo cesto. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Soba«. 20736-33a

Informacije

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vabilo

na občni zbor Kmetičko-obrtno hranilnice in posojilnice r.a.s.n.z.v. v Dravogradu, kateri se vrši v nedeljo dne 22. avgusta t. l. ob 1 uri popoldne pri Wolfu, s naslednjim dnevnim redom:

1. Citiranje zapisnika zadnjega občnega zbora

2. Poročilo nadzorstva in nadzorstva

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936

4. Volitve dveh članov nadzorstva

5. Citiranje revizijskega poročila

6. Služajnosti. Nečelstvo. 20666-31

Livarna železa in tvornica strojev

IŠČE za svoj konstrukcijski urad

diplomiranega strojnega inženjerja

Pismene ponudbe pod 47147 poslati na

Publiciteta d. d., Zagreb, Illica 9.

Razno

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novosti perila, obleke, pumparice t. t. d. nudi ceneno

PRESKER, Sv. Petra c. 24.

Iz sodne dvorane

Metla čisti smeti

Tam okrog ljubljanskih meja, kjer so postavljene lične nove kajbice za trošarinske urade je seveda vedno kakšna skrita sila na delu, da bi uradne moči omejevala in na skrivnem spravila v mesto nezatošarinske stvari. Može pa se zavedajo svoje važne službe in tako tem silam izpodlehuje, čeprav barantajo z denarci, ki bi šli morda marsikomu v tek, da niso tako strupeni. Služba je služba in skromen redni zaslužek je več vreden kakor negotov postranski, ki pelje tudi v luknjo. Tisti, ki se je spravil na trošarinskega uradnika Ivana Lotodo in mu ponujal nagrado 800 din, da bi prevzel tranzitno boleto in jo odpisal kakor da bi bilo blago, ki je prišlo po eni strani v Ljubljano, šlo po drugi strani spet iz nje, je torej slabo naletel.

To zadevo je Lotodo prijavil oblasti in danes se je moral pred sodnikom poenim g. Gorčanom zagovarjati Ljubljancem Henrik Hvastja, po poklicu mehanik, proti obtožbi državnega tožilstva dr. Fellaherja, da je zakrivil prestopke zoper državno oblast, ker je z darilom zavajal državnega uslužbenca, naj bi storil nekaj kar nasprotuje zakonitim predpisom. Prevoznik Stirn z Vrhnike je namreč letos v aprilu pripeljal v Ljubljano okrog 1800 kg. usnja in je dobil na linijemski uradu na Tržaški cesti tranzitno boleto, ker je napovedal da

bo blago odpeljano iz mesta pri linijemski uradu na Celovski cesti. Nekdo pa je pregovoril Hvastjo, da bi preskrbel odpis bolete, ne da bi bilo blago v resnici odpeljano iz Ljubljane. Na ta način bi bil prihranjen znesek okrog 1.800 din na uvozniku.

Hvastja je sicer sodniku priznal, da je res govoril z Lotodo, da pa ni mislil resno in je Lotodo le tako v šali povedal, da nekdo ponuja nagrado za odpis bolete. Ni pa mislil resno. Njegov branilec dr. Puc Boris, ki je predlagal osebno zaslišanje Lotode, pa je trdil, da bi moral na zatožno klop pravzaprav tisti, ki je pregovarjal Hvastjo, ker se je že za to ogrešil proti postavi. Ker je sodnik pristal na osebno zaslišanje Lotode, je razpravo preložil in se to nadaljevala prihodnji mesec.